Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

5-йил чиқиши.

29 ИЮЛЬ 1970 й.

ЧОРШАНБА

№ 177 (1545).

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

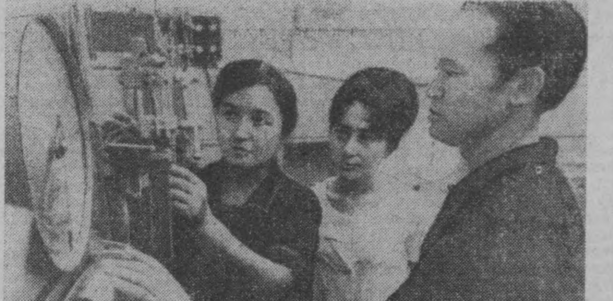

СУРАТДА: пахта целлюлозасининг кимё ва технология илмий текшириш институти «НИИХТЦ»нинг илмий ходимларидан М. Нигмонжонова, С. Мираҳмедова ва Қ. Неъматовлар янги ҳосил этилган толанинг пишиқлигини синаш жараёнида.

М. Нуриддинов фотоси.

ТОШКЕНТЛИКЛАРНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

КПСС XXIV съезди шарафига социалистик мусобақани қизитиб юборган Ўзбекистон пойтахти саноат корхоналари, қурилиш ва алоқа ташкилотларининг коллективлари маҳсулотнинг асосий турларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш етти ойлик топшириғини адо этдилар. Ой охиригача планга қўшимча бир неча миллион сўмлик халқ хўжалик буюмлари ишлаб чиқарилади ва реализация қилинади.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1970 йил 28 июлда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XIX пленуми бўлиб ўтди.

Пленум КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. РАШИДОВнинг «КПСС Марказий Комитети 1970 йил июль Пленумининг якунлари ва қишлоқ хўжалиги соҳасида Ўзбекистон партия ташкилотининг навбатдаги вазифалари тўғрисида»ги докладини тинглади.

Доклад юзасидан бўлган музокараларда: Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. МУСАХОНОВ, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. ШАМСИДДИНОВ, Ўзбекистон ССР тайёрлов министри М. АБДУРАЗЗОҚОВ, меҳнаткашлар депутатлари Сирдарё область Совети ижроия комитетининг раиси Қ. А. АҲМЕДОВ, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. РАҲИМОВ, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. КАМОЛОВ, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. РАСУЛОВ, Самарқанд область партия комитетининг иккинчи секретари И. К. ТИТКОВ, Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари Р. ҒОИПОВ, Пахтакор район партия комитетининг биринчи секретари В. Х. НАСРИДДИНОВ, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. МУРТАЗОЕВ, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. МУРОДОВ, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. ХУДОЙБЕРГАНОВ, Наманган область партия комитетининг биринчи секретари А. А. ХЎЖАЕВ, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Б. АРСЕНТЬЕВ, Тошкент трактор заводининг директори И. К. ПРИПУСКОВ, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри Н. Ж. ХУДОЙБЕРДИЕВ, Сариосиё районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси Б. ОМОНОВ, Ўзбекистон ССР қишлоқ қурилиши министри Х. М. НОСИРОВ ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленум КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорини якдиллик билан маъқуллади ва уни амалга ошириш юзасидан, КПССнинг XXIV съездини муносиб кутиб олиш юзасидан амалий тадбирлар белгилади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1970 ЙИЛ ИЮЛЬ ПЛЕНУМИНИНГ ЯКУНЛАРИ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ СОҲАСИДА ЎЗБЕКИСТОН ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ НАВБАТДАГИ ВАЗИФАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XIX ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми «КПСС Марказий Комитети 1970 йил июль Пленумининг якунлари ва қишлоқ хўжалиги соҳасида Ўзбекистон партия ташкилотининг навбатдаги вазифалари тўғрисида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, мамнуният билан қуйидагиларни қайд этади: КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорлари партиянинг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига, саноатнинг қишлоқ хўжалиги хом ашёсига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш тўғрисида ғамхўрлик қилаётганлигини тасдиқловчи янги далилдир. Ўзбекистон коммунистлари ва республиканинг барча меҳнаткашлари колхоз, совхоз ишлаб чиқаришини янада юксалтиришдан иборат кенг программани якдиллик билан қўллаб-қувватладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми кейинги йилларда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида эришилган муваффақиятлар партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларини, партиянинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш, механизациялаш ва химиялаштиришда, колхоз ва совхозларни ривожлантиришда иқтисодий стимулларни оширишга қаратилган йўлини изчиллик билан амалга ошириш натижаси, деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда ижобий силжишларга эришдилар. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши тўхтовсиз ривожланиб бормоқда. Республикада 1966—1969 йилларда 2 миллиард 964 миллион сўмлик ўртача йиллик ялпи маҳсулот тайёрланди. Бу—аввалги беш йилликдагига нисбатан анча юқоридир.

Республиканинг асосий бойлиги—пахта етиштириш тез суръатлар билан кўпайиб бормоқда. 1956—1966 йилларда етиштирилган ўртача йиллик пахта ҳосили 3 миллион тоннани ташкил этган бўлса, 1961—1965 йилларда 3.5 миллион тоннага, 1966 — 1969 йилларда эса 4 миллион тоннага етди. Пахта ҳосилдорлиги ўтган беш йилликда гектар бошига олинган 21,9 центнер ўрнига 1966—1969 йилларда 24.6 центнерга етди.

Деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш анча кўпайди. Дон, тамаки, пилла, тухум ва қоракўл тери тайёрлаш беш йиллик планлари муддатидан илгари бажарилди.

Колхоз ва совхозларнинг экономикаси мустаҳкамланди. Кейинги тўрт йил ичида колхозларнинг ўртача йиллик ялпи даромади 17.3 процент, совхозларнинг ялпи маҳсулоти эса 18.4 процент кўпайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми шу билан бирга республика қишлоқ хўжалигида ҳали ҳал этилмаган масалалар кўп, деб таъкидлайди.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумида республикадаги мавжуд имкониятлардан пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ялпи ҳосилини кўпайтириш учун тўлиқ фойдаланилмаётир, деб жуда тўғри кўрсатиб ўтилди.

Ер, сув ва моддий-техника ресурсларидан етарли даражада фойдаланилмаётганлиги, деҳқончилик маданиятининг паст даражада эканлиги, ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг илғор методлари суст жорий қилинаётганлиги орқасида кўпгина колхоз ва совхозлар пахта, дон, озуқа экинлари ва бошқа экинлардан кам ҳосил олмоқдалар, чорва мол ва паррандаларнинг маҳсулдорлигини суст оширмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми республикадаги қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги ва тайёрлаш органлари колхоз ва совхозларга раҳбарлик қилишда жиддий камчиликларга йўл қўймоқдалар, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш вазифаларини ҳал этишда, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашёсини тайёрлаш, сақлаш ва қайта ишлаб беришни уюштиришда уларга суст ёрдам бермоқдалар деб ҳисоблайди.

Қишлоқ хўжалиги министрлиги, шунингдек СоюзНИХИ ва республикадаги бошқа илмий-тадқиқот муассасалари энг муҳим проблемаларни ўрганиш соҳасида, хусусан вилтга қарши курашиш, пахта ва бошқа экинларнинг селекцияси ҳамда уруғчилигини яхшилаш, молларнинг ғоят маҳсулдор зотларини кўпайтириш соҳасида тегишли ишларнинг олиб борилишини таъминламадилар.

Қишлоқда қурилиш ишларини анча яхшилаш талаб этилади. Қишлоқ қурилиши министрлигининг кўпгина пудратчи ташкилотлари қишлоқ хўжалик объектлари бўйича пудрат ишлари планларини бажармаётирлар. Қишлоқ хўжалик министрлиги қурилишларга пул ажратишни расмийлаштиришни ва уларни лойиҳа ва смета ҳужжатлари билан таъминлашни кўпинча пайсалга солмоқда. Қишлоқлардаги қурилишларни моддий-техника жиҳатдан узлуксиз таъминлаб туриш йўлга қўйилмаган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми айрим область ва районлардаги партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари қишлоқ хўжалигига юзаки раҳбарлик қилмоқдалар, колхоз ва совхозларнинг маҳсулот етиштиришни кўпайтириш ва унинг таннархини камайтириш учун резервлардан тўлароқ фойдаланиш соҳасидаги ишларга суст етакчилик қилмоқдалар, хўжасизлик ва планларни бажаришдаги интизомсизлик фактларига қарши қатъий кураш олиб бормаётирлар, колхоз ва совхозларни юқори малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш учун етарли чора кўрмаётирлар, деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Пленуми **қарор қилади:**

1. КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг «Қишлоқ хўжалиги соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» тўғрисидаги қарори маъқуллансин ва оғишмай амал қилиш ҳамда ижро этиш учун дастур деб қабул қилинсин.

Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари бутун куч ва воситаларни Пленум қарорларини амалга оширишга сафарбар қилишлари, барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш ва пахта, дон, шу жумладан шоли, гўшт, сут, сабзавот, полиз экинлари маҳсулотлари ва деҳқончилик ҳамда чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштиришни узлуксиз кўпайтиришни таъминлаш учун умумхалқ курашини авж олдиришлари керак.

2. Пленум пахтачиликни бутун чоралар билан юксалтириш бундан буён ҳам республика қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўли бўлиб қолади, деб ҳисоблайди.

Навбатдаги беш йилликда ҳар бир колхоз ва совхозда пахта ҳосилдорлигини анча ошириш зарур, токи беш йиллик охирига келиб республикада пахта ҳосили гектар бошига ўрта ҳисобда 26 центнергача, илгаритдан буён суғорилиб келинаётган ерларда эса 29 центнергача кўпайтирилсин ва 1975 йилда етиштириладиган пахта 4 миллион 600 минг тоннагача етказилсин.

Шу мақсадда республика Қишлоқ хўжалиги министрлиги, область ва районлардаги партия, совет ҳамда қишлоқ хўжалик органлари деҳқончилик маданиятини юксалтириш ва одам кучи ресурсларидан, ер-сув ва моддий-техникавий ресурслардан самарали фойдаланиш асосида қишлоқ хўжалигининг ана шу энг муҳим тармоғини ривожлантиришнинг конкрет тадбирларини ишлаб чиқиш ва бу тадбирларни амалга ошириш йўли билан колхоз ва совхозларга амалий ёрдам беришлари лозим.

Ҳар бир колхоз ва совхознинг, ҳар бир район ва областнинг пахтачиликни ривожлантириш планларининг бажарилишини таъминлаш—партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаси ва улар бажарадиган ишларнинг ўзгармас қонуни, республика меҳнаткашларининг барча қардош совет халқлари олдидаги ватанпарварлик ва интернационал бурчидир.

3. Пленум Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, «Главсредазирсовхозстрой»га ва уларнинг жойлардаги органларига, область ҳамда районлардаги партия, совет органларига дон хўжалигини янада юксалтириш, республикада дон етиштиришни беш йиллик охирига бориб 1 миллион 160 минг тоннага, шу жумладан шоли етиштиришни 260 минг тоннага етказиш юзасидан ҳар бир колхоз ва совхоз учун тегишли тадбирларни белгилашни топширади. Суғориладиган деҳқончилик ва лалмикор деҳқончилик маданиятини юксалтириш асосида республикада дон ҳосилдорлиги ўрта ҳисобда гектар бошига 11—12 центнерга, шоли ҳосили 35—40 центнерга етказилсин.

4. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми сабзавот, полиз экинлари маҳсулотлари, мева ва узум етиштиришни янада кўпайтиришга, бунинг учун республикада мавжуд бўлган қулай шароитдан тўлароқ фойдаланишга катта аҳамият беради.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Картошка, сабзавот ва мева етиштиришни кўпайтириш, уларни тайёрлашни яхшилаш ва аҳолини бу маҳсулотлар билан таъминлаш чоралари тўғрисида»ги 1970 йил 27 март қарорига амал қилиб, 1975 йилда сабзавот етиштириш 1 миллион 373 минг тоннага, полиз экинлари маҳсулоти 950 минг тоннага, картошка 300 минг тоннага, мева 337 минг тоннага ва узум 400 минг тоннага етказилсин.

Бу маҳсулотларни сотишни анча яхшилаш, уларни яхши сақлаш, аҳолини бундай маҳсулотлар билан узлуксиз таъминлаб туриш, сабзавот, полиз экинлари маҳсулотлари ва меваларни белгиланган муддатларда умумиттифоқ фондига етказиб беришни таъминлаш зарур.

5. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг эътиборини чорвачиликка раҳбарликни тубдан яхшилаш зарурлигига жалб этади. Чорва моллар маҳсулдорлигини оширишга, чорва мол ва паррандаларнинг ҳамма турларини кўпайтиришга, гўшт, сут тухум ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштиришни анча оширишга эришмоқ зарур.

Область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига янги беш йилликда ҳар бир колхоз ва совхознинг чорвачиликни ривожлантириш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқишни таъминлаш топширилсин, токи маҳсулот етиштириш тахминан бир ярим баравар, тухум етиштириш эса икки баравар оширилсин.

Паррандачиликни ва чорвачиликнинг тез етиладиган тармоқларини ривожлантиришга, шунингдек ем-хашак базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилсин. Беда, маккажўхори ва бошқа озуқа экинларининг ҳосилдорлиги оширилсин, ем-хашак етиштиришни анча кўпайтиришга эришилсин, яйловларни яхшилаш ва сув билан таъминлаш ишлари кенгайтирилсин. Колхоз ва совхозларда омухта ем етиштириш кўпайтирилсин.

6. Пленум пиллачиликни янада ривожлантириш, пилла етиштиришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилашга катта аҳамият бериб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросига ва республика Министрлар Советига шу соҳа бўйича 1971—1975 йилларга мўлжалланган тадбирларни ишлаб чиқиш, бу тадбирларда ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш, ипак қуртини саноат асосида боқишни уюштириш, озуқа базасини кенгайтириш, механизация, фан ва илғор тажриба ютуқларидан кенг фойдаланиш масалаларини кўзда тутишни топширади.

7. Пахта, шоли ва қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш сув хўжалиги қурилишини ривожлантириш билан чамбарчас боғлиқ эканлигини таъкидлаб, республика Қишлоқ хўжалиги министрлигига, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, «Главсредазирсовхозстрой»га, «Узглавводстрой»га, «Узсельхозтехника» бирлашмасига, область партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетларига 465 минг гектар янги ерларни суғориш, шу жумладан, 385 минг гектар ерни ўзлаштириш, 610 минг гектар майдондаги суғориладиган ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш, 230 минг гектар суғориладиган майдонда капитал планировка ўтказиш ва 750 минг гектар майдондаги суғориш системаларини реконструкция қилиш ва бу майдонларни сув билан кўпроқ таъминлаш юзасидан беш йиллик топшириқларининг 1971—1975 йилларда бажарилишини таъминлаш топширилсин.

Мирзачўл ва Сурхон—Шеробод даштларида, Марказий Фарғонада янги пахтачилик совхозлари ва Қорақалпоғистон АССРда, Хоразм, Тошкент ва Сирдарё областларида янги шаликорлик совхозлари қурилиши бутун чоралар билан жадаллаштирилсин.

Қарши даштини ўзлаштириш юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан КПСС Марказий Комитети ва ҳамда СССР Министрлар Советининг 1970 йил 25 июнь қарорига мувофиқ ишлаб чиқилган конкрет чоралар маъқуллансин, бу чоралар КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларини амалга оширишга қаратилган ва ўз вақтида кўрилган чоралар деб ҳисоблансин.

Сув хўжалиги ташкилотларида ишлаб чиқариш—қурилиш базаларини ривожлантириш, қурувчи кадрларни ва янги ерларни ўзлаштирувчиларни тайёрлаш, сув хўжалиги қурилишида техника тараққиётини жадаллаштириш юзасидан зарур чоралар кўриш лозим.

Колхоз ва совхозларнинг ўз маблағлари ҳисобига ирригация-мелиорация ишларини бажариш соҳасидаги ташаббуси бутун чоралар билан қўллаб-қувватлансин.

8. Пленум республикада трактор, қишлоқ хўжалик машинасозлиги ва мелиорация машинасозлиги, химия саноати корхоналарини янада ривожлантиришга, қишлоқ хўжалигини машиналар, транспорт воситалари, запас қисмлар ва минерал ўғитларга бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун бу корхоналарда қўшимча ишлаб чиқариш қувватларини вужудга келтиришга катта аҳамият беради.

Қишлоқ хўжалигини янги техника билан таъминлаш вазифаларини ҳал этишда республика халқ хўжалигининг барча тармоқлари актив иштирок қилиши керак.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорига жавобан бу йил қишлоқ хўжалиги учун пландан ташқари анча кўп миқдорда машина ишлаб чиқаришга қарор берган «Ташсельмаш», трактор заводи, трактор-йиғув заводи, «Узбексельмаш», «Чирчиксельмаш» заводларининг ташаббуси, шунингдек ички резервлардан фойдаланган ҳолда, асосий программанинг бажарилишига зарар етказмай, қишлоқ хўжалиги учун механизмлар, запас қисмлар ва бошқа буюмлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйишга қарор берган Тошкентдаги кабель, электротехника ва компрессор заводлари, Андижондаги машинасозлик, «Электродвигатель», «Андижанирмаш» заводлари, «Узбекхиммаш» заводи ва бошқа корхоналарнинг ташаббуси маъқуллансин.

9. Пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини комплекс механизациялаш учун зарур бўлган яна ҳам мукаммал қишлоқ хўжалик техникасини яратиш ишларини кучайтириш республика министрликлари ва идораларининг, илмий тадқиқот институтлари ва конструкторлик бюроларининг энг муҳим вазифаси, деб ҳисоблансин. Чорвачиликдаги сермеҳнат ишларни механизациялашга алоҳида эътибор берилсин, машина ва механизмларнинг сифати, пухталиги ҳамда чидамлилиги анча оширилсин.

Қишлоқ хўжалик ва сув хўжалик органлари, совет ва партия ташкилотлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари тракторлар, ер қазиш машиналари ва бошқа қурилиш механизмларидан юқори унум билан фойдаланиш, ремонт базасини мустаҳкамлаш ва механизатор кадрлар малакасини ошириш чораларини кўрсинлар, уларга меҳнат қилиш ва яшаш учун нормал шароит яратиб бериш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилсинлар.

10. Қурилиш ташкилотларининг ишлаб чиқариш базасини ривожлантириб, 1975 йилга борганда Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги ва «Узколхозстрой» нинг ҳар бирида 250—300 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажариладиган бўлишини таъминлаш, қишлоқ қурилиши сифатини ошириш Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги билан «Узколхозстрой»га топширилсин.

Пленум республика Министрлар Советига колхоз ва совхозлардаги қурилишга бошқа қурилиш министрликларини ва ташкилотларини кенгроқ жалб қилишни топширади.

Қишлоқдаги капитал қурилишга эътиборни кучайтириш, қишлоқлардаги қурилиш ташкилотларига ҳар томонлама ёрдам бериб туриш область, шаҳар ва район партия ташкилотларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, меҳнаткашлар депутатлари область ва район советлари ижроия комитетларига топширилсин.

11. Қишлоқ хўжалиги соҳасидаги илмий тадқиқотларни янада ривожлантиришга, фан билан колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг боғланишини кенгайтириш ва мустаҳкамлашга муҳим аҳамият бериб, Қишлоқ хўжалиги министрлигига, илмий тадқиқот институтларининг раҳбарларига ва партия ташкилотларига илмий муассасалар фаолиятини яхшилаш чораларини амалга ошириш топширилсин. Олимларнинг куч-ғайрати перспектив проблемаларни ишлаб чиқишга, биринчи галда вилтга қарши курашга, пахта, шоли ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг вилтга бардош берадиган янги серҳосил навларини, чорва молларнинг сермаҳсул зотларини яратишга ва уларни колхоз-совхозларда тезроқ жорий этишга, шунингдек қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришнинг анча мукаммал юксак даражада тежамли технология жараёнларини ва янги механизация воситаларини ишлаб чиқишга сафарбар қилинсин.

12. Қишлоқ хўжалик органларини, колхоз ва совхозларни раҳбар кадрлар билан, мутахассислар ва ўрта бўгин кадрлари билан ҳар томонлама мустаҳкамлашни пленум область ва район партия комитетларининг энг муҳим вазифаси, деб ҳисоблайди. Ҳамма хўжалик органларида жуда қаттиқ интизомга эришиш, топширилган иш учун, қишлоқ хўжалик маҳсулоти ҳамма турларини етиштириш ва тайёрлаш давлат планларининг сўзсиз бажарилиши учун кадрларга талабчанликни ошириш керак.

Область ва район партия комитетларига колхоз ва совхозлар бошланғич партия ташкилотларини мустаҳкамлашга қаратилган йўлни бундан буён ҳам давом эттириш, уларнинг ташкилий структурасини такомиллаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги партия кучларининг тўғри жойлаштирилишини таъминлаш, омма орасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишни яхшилаш топширилсин. КПСС Марказий Комитети июль пленумининг қарорида кўрсатиб ўтилганидек колхоз ва совхозларда деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини ошириш, фан ва илғор тажриба муваффақиятларини жорий этиш, капитал маблағлардан, ер, сув, техника, ўғитдан ҳамда бошқа моддий ресурслар ва пул маблағларидан самарали фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва шу асосда ҳамма қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтиришни таъминлаш масалалари қишлоқ партия ташкилотларининг диққат марказида туриши лозим. Колхозчилар билан совхоз ишчиларининг меҳнат ва турмуш шароитлари тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш, қишлоқдаги ҳаётнинг яхшиланишига эришиш зарур. Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасидаги янги вазифаларни ҳал этишда партия органлари маҳаллий Советларнинг, касаба союзларининг ва комсомол ташкилотларининг ролини, масъулиятини оширишлари керак.

13. Колхоз ва совхозлар иши билан чуқур шуғулланиш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил қилишда уларга кўпроқ малакали ёрдам бериб туриш, ердан, сув ресурсларидан, давлат ва колхоз маблағларидан фойдаланишдаги хўжасизликка ва исрофгарчиликка қарши, маҳаллийчиликка ва бировлар ҳисобига яшаш кайфиятига қарши кескин кураш олиб бориш, хўжалик ҳисобини қунт билан жорий этиш, колхоз ва совхозларнинг молия-хўжалик фаолиятини синчиклаб кузатиб туриш—Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, меҳнаткашлар депутатлари область ва район Советларининг ижроия комитетларига, Қишлоқ хўжалиги министрлигига, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, «Узсельхозтехника» бирлашмасига, «Главсредазирсовхозстрой»га, Тайёрлов министрлигига ва уларнинг жойлардаги органларига топширилсин.

Бу масалалар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг, область ва район партия комитетларининг доимий контроли остида бўлиши керак. Пленум колхоз ва совхозларда Совет қонунларининг ижро этилишини қаттиқ кузатиб туришни, уларнинг молия-хўжалик фаолиятидаги камчиликларни активроқ аниқлашни, колхоз ва давлат маблағларининг растрата қилинишига ва ўғирланишига қарши курашни кучайтиришни республика халқ контроли комитетидан, прокуратурасидан, Ички ишлар министрлигидан талаб қилади.

14. Ўзбекистон ССР Саноат ва Қурилиш министрликларига ҳамда идораларига, шаҳар партия комитетларига, саноат корхоналари ва қурилишларнинг партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларига қишлоқ хўжалиги учун берилган топшириқларнинг ўз вақтида бажарилишини таъминлаш, қишлоққа машина ускуналар, ўғит, қурилиш материаллари ва бошқа материаллар етказиб беришни кўпайтиришнинг қўшимча резервлари ва манбаларини қидириб топиш, энг янги техникани қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида жорий этишга актив кўмаклашиш топширилсин.

15. Область, шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига коммунистлар билан меҳнаткашларга КПСС Марказий Комитети июль Пленуми материалларини, ўртоқ Л. И. Брежнев докладини тушунтириб бериш ва уларнинг бу ҳужжатларни чуқур ўрганишига доир ишни кенг авж олдириб юбориш топширилсин. Бу ишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «КПСС Марказий Комитети 1970 йил июль Пленуми қарорларини пропаганда қилишни кучайтириш тўғрисида»ги қарорига амал қилинсин. Пленум материалларини тушунтириш ва пропаганда қилиш ишига раҳбар партия, совет, касаба союз ва хўжалик ходимларини, агитация-пропаганда кадрларини, матбуот, радио ва телевидение органларини жалб этиш зарур.

Пленум материалларини пропаганда қилиш ва ўрганишга доир бутун идеология иши ҳозирги юбилей йили планларини ва мажбуриятларини муваффақиятли равишда амалга оширишга ёрдам бериши керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Пленуми коммунистлар, комсомолларни, касаба союзларининг аъзоларини, колхозчиларни, совхозларнинг ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, республиканинг барча меҳнаткашларини давлат планларини ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажариш учун, беш йиллик топшириқларини муддатидан аввал бажариш учун, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга чақиради.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ЭҲТИЁЖИ УЧУН

ЎЗБЕК трактор-йиғув заводи шу йил ўзининг ўн беш йиллик ишлаб чиқариш фаолиятини нишонлайди.

Ана шу ўтган қисқа вақт ичида завод тайёрланадиган буюмларнинг номенклатурасини кўп марта ўзгартирди. Бу маҳсулотларнинг ҳаммаси Ўзбекистон ҳамда Ўрта Осиё республикалари қишлоқ хўжалиги эҳтиёжига жуда керакли бўлган (ёмғир ёғдирадиган агрегатлар, тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналарига эҳтиёт қисмлар, пахта териш машиналари, тракторлар учун мўлжалланган бошқа керакли анжомлар) маҳсулотлардир.

Ўзбек трактор-йиғув заводининг маркаси босилган буюмларни жаҳоннинг йигирма тўрт мамлакатида ҳам учратиш мумкин. Жазоир Халқ Демократик Республикаси, Афғонистон, Болгария, Вьетнам Демократик Республикаси, Греция, Бразилия, Ҳиндистон, Эрон, Куба, БАР, Покистон, Сурия, Тунис, Туркия, Цейлон, Югославия ва бошқа мамлакатлар ана шулар жумласидандир.

Заводнинг кун сайин юксалиб ва тараққий қилиб бориши Ўзбекистон халқ хўжалиги ва унинг бош тармоғи бўлган пахтачиликнинг ривожланиши билан чамбарчас боғлангандир. Янги ерларни ўзлаштириш, ерларни яхши тайёрлаш ҳисобига пахтадан олинадиган ҳосилни кўпайтириш, ғўзага ишлов бериш ва ундан мўл ҳосил олишни таъминлаш, пахта етиштиришда унинг таннархини камайтириш сингари бир қатор масалалар технологик процессларни имкони борича кўпроқ механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик машиналари ва тракторлар ишлаб чиқаришни қатъий суратда оширишни вазифа қилиб қўйди.

1959 йилнинг охирида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети заводни пахтачиликка мосланган тракторлар ишлаб чиқаришга ихтисослаштириш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Ана шу қарор асосида бирданига иккита вазифа — пахтачиликка мосланган тракторлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва «Ташсельмаш» заводида пахта териш машиналари тайёрлаш ҳажмини кескин суръатда ошириш вазифасини ҳал қилишга тўғри келди.

Ўзбек трактор-йиғув заводининг коллективи ана шу вазифанинг уддасидан чиқа олди. Ўтган давр ичида мамлакатимизнинг пахтакор колхоз ва совхозлари бир юз эллик мингдан ортиқ трактор олдилар.

1964 йилдан бошлаб эса завод барча қишлоқ хўжалик машиналарига мўлжалланган редукторлар ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.

1967 йили корхона ўттиз тўрт мингга яқин редукторлар тайёрлади. 1969 йилга келиб эса, редукторларни ишлаб чиқариш 1967 йилгига қараганда икки ярим бараварга кўпайди.

Юбилей йилидан бошлаб, корхона коллективи Тошкент тракторсозлик заводига «Т-28х4» тракторининг орқа кўприкларига мўлжалланган редукторлар етказиб бера бошлади.

Беш йилликлар завод коллективи олдига маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш, технологияни такомиллаштириш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш соҳасида бир қатор янгидан-янги вазифаларни ҳал этиш масаласини кўндаланг қилиб қўйди.

Беш йилликнинг ўтган тўрт йили ичида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ва товар маҳсулотини реализация қилиш ҳажми бир ярим бараварга ошди. Беш йиллик охиригача эса пландан ташқари етти миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади. Маҳсулотни реализация қилиш беш йиллик топшириғини 1970 йилнинг 1 октябрига бажаришга аҳд қилинди.

Машинасозлар халқ хўжалиги топшириқларини муваффақиятли адо этиш билан бирга, ўз олдиларига қишлоқ меҳнаткашларига тағин ҳам яхшироқ, тағин ҳам самаралироқ ёрдам кўрсатиш, кўплаб қишлоқ хўжалик техникасини етказиб бериш вазифасини қўйганлар. Ана шунинг учун ҳам, коллективимиз аъзолари КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг партиянинг қишлоқ хўжалиги соҳасидаги вазифалари тўғрисидаги қарорини зўр қониқиш ҳисси билан кутиб олдилар.

Машинасозларимиз колхоз ва совхозларнинг тракторлар, узеллар ва агрегатлар, шунингдек, қишлоқ хўжалик машиналари учун деталлар ишлаб чиқаришга бўлган эҳтиёжларини янада яхшироқ қондириш учун қўлларидан келган бутун чора-тадбирни кўрадилар.

Биргина юбилей йилининг ўтган ярим йили ичида корхонамиз коллективи халқ хўжалигига пландан ташқари бир минг тўрт юзга яқин трактор етказиб берди. Шунингдек, қишлоқ хўжалик машиналари ва тракторлар учун беш юз етмиш минг сўмлик эҳтиёт қисмлар тайёрланди. Турли-туман қишлоқ хўжалик машиналари учун қирқ беш мингтадан ортиқ редукторлар ва бошқа буюмлар тайёрланди.

Партиямизнинг машинасозларга қарата қишлоқ меҳнат аҳлига механизмлар билан ёрдам бериш юзасидан чақириғига якдиллик билан қўшилган коллективимиз аъзолари шу йилнинг иккинчи ярмида пландан ташқари икки юзта трактор ишлаб чиқаришга қарор қилди. Шунингдек, пахтакор колхоз ва совхозларнинг эҳтиёт қисмларга бўлган талаби муддатидан илгари қондирилади.

Ҳозирги кунда корхонадаги мавжуд цехларни реконструкция қилиш ишлари яхши кетяпти. Олдимизга маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш ва буюмларнинг сифатини яхшилаш вазифалари қўйилмоқда. Орқа кўприклар ишлаб чиқариладиган цехда бўяш-қуритиш комплекси бунёд этиляпти. Бу нарса ишимизга катта фойда келтиради. Шунингдек, корхонамизда редукторлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, маҳсулотларнинг сифатини ва узоққа чидамлилигини ошириш юзасидан ҳам диққатга сазовор ишлар қилинди.

Ана шу ишларнинг ҳаммаси коллективимиз аъзоларининг ижодий ташаббускорлиги, ишчиларнинг, инженер-техник ходимларнинг фидокорона меҳнати, техника тараққиёти, корхонанинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилаш борасидаги меҳнатларининг ажойиб маҳсулидир.

В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги тантаналарида завод ишчи-хизматчиларидан катта бир группаси «Шавкатли меҳнати учун» юбилей медали билан тақдирланди. Улар орасида корхонамизнинг фахри бўлиб қолган К. Тен, Л. Белова, В. Шейн, М. Холиқов, Ю. Викул сингари кўплаб меҳнат пешқадамлари бор.

Шу кунларда, машинасозларимиз ленинча меҳнат вахтасини давом эттирмоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларидан келиб чиқиб, ўз олдиларидаги вазифаларни шараф билан бажаришга, КПССнинг навбатдаги XXIV съездини меҳнатда улкан зафарлар билан кутиб олишга аҳд қилганлар.

М. ЗЕЙЛИГЕР,
Ўзбек трактор-йиғув заводи директорининг ўринбосари.

УЧ КАМЧИЛИК ҲАҚИДА

Студентлар шаҳарчаси кундан-кунга гуллаб-яшнаб бормоқда. Бу ерда ёшларнинг билим олишлари учун қатор қулайликлар яратилган. Бундан улар беҳад хурсанд. Шунга қарамай, баъзи камчиликлар ҳам учраб турадики, бунга бефарқлик билан қараб бўлмайди. Энди ана шулар ҳақида ҳикоя қиламиз.

«Чойнак бўшасин!»

Қадим замонда бир сайёҳ Ўрта Осиёга келиб бир неча вақт сайр қилгандан сўнг қайтиб кетган экан. Элатларининг: «у ерда кишилар нима иш қилишаркан?» — деган саволига: «Чой ичишар экан!» — деб жавоб берган экан. Ҳар қанча афсонада ҳақиқат бўлганидек, бу ерда ҳам озми-кўпми кишиларимиз ҳаётининг қирралари бор. Иқлим шароити тақозоси ва жисмоний меҳнат билан шуғулланиш натижасида халқимиз қадимдан «чойхўр» бўлган.

Бироқ Студентлар шаҳарчасида 20 кишилик «чойхона» бор, холос. «Чойхона»ки, сиз кўрган ариқлар лабидаги сўриларига намат тўшалган ёки озода стол-стуллар билан жиҳозланган маскан эмас, балки кунгайда, ел кирмас ойналар билан иҳоталанган олтита стол ва шунга яраша стуллик бир жой. Майли ҳар нима бўлса ҳам бўлгани яхши, лекин шуниси қизиқки, қачон чойхонага кирманг, ўн киши ўтириб, чой ичаётганини, ўн киши уларнинг бошида туриб чойнак кутаётганини кўрасиз; асабийлашасиз, диққатингиз ошади. Имтиҳонга кечикаяпсизми, синовга шошилаяпсизми, бари бир. Агар чойхоначи амакига: «Битта чой дамлаб юборинг,» — десангиз, у мулойимлик билан: «ҳозир жигар, чойнак бўшасин,» — дейди, чойнак бўшаши билан олтиндай вақтингиз ҳам бўшаётганини, соврилаётганини у ҳам билади, сиз ҳам биласиз, бироқ начора!

«Лағмонми, ҳамирми?»

Студентлар умид билан кўз тиккан ошхона битказилди. Унга «Ёшлик» деб ном қўйилди. Энди бир марта овқатланиш учун икки соат вақт кетказиб, шаҳарга чиқиш ҳам барҳам топди. Икки қаватли, озода, лаззатли таомлар тайёрловчи бу бино студентларга шу қадар маъқул тушдики, ҳатто кун бўйи шаҳардан овқатланмай келиб, «Ёшлик»дан овқатланган вақтлари ҳам бўлди. Ялтираган паркетлар, гулдор патнислар, столлардаги киши кўзини қамаштирувчи қалампирдон, туздон, мурчдонларни айтмайсизми? Айниқса, Навоийнинг 525 йиллиги, Октябрь 50 йиллиги муносабати билан чиқарилган, гардишларига тилла суви юритилган идиш-товоқларни кўриб, киши кўзи қувонади, дили яйрайди.

Бироқ бу гапларнинг ҳаммасига бир йилдан ошган, энди ширин бир тушдек, гўзал бир афсонадек хотирланади. Ўша вақтларда бу ошхонага ташриф буюрмаган, бироқ ҳозир ҳар кун ундан овқатланишга мажбур бўлаётган бирор кишига юқоридаги таърифни келтирсангиз, у бир умр сиздан хафа бўлади, ёки тушингизни сувга айтинг, дейди. Чунки ўтган шу бир йил ичида ошхонамиз овқатларидан сифат кетган. Гирдига тилла суви юритилган товоқчаларни намуна учун ҳам топиб бўлмайди. Юбилей тарелкалари ўрнига пластмассадан ишланган идишлар, гўзал туздонлар ўрнига мороженое учун ясалган қоғоз тувакчалар келиб қолган. Кишини ажаблантирадиган ҳол, наҳотки, ҳамма ошхоналар ҳам ўз ишчи асбобларини шунча тез янгилаб туришса, ҳолбуки биз «Баҳор» ресторанини, Калинин майдонидаги «Лагманная» ошхонасини бир неча йилдан бери биламиз. Уларда кишилар ўзгарса ўзгарадики, инвентарь бунчалик тез ўзгармайди.

Бу-ку майли-я! Кишига нимада ейиш эмас, нима ейиш кўпроқ аҳамиятли. Бу ерда карам шўрва, мастава таомлари номигагина бошқа ошхоналардагига ўхшайди, холос. Баъзан студентларнинг: «Лағмонми, хамирми бу?» — деб иштаҳаси бўғилиб туриб кетаётганида учратади киши. Шаҳарчада яна бир ошхона бор. Унинг номи ҳам жуда чиройли — «Райҳон», бироқ ундаги аҳвол ҳам «Ёшлик»дан ёмон бўлса борки, яхши эмас! Шу боис студентлар ётоқхоналардаги кичик ҳажмдаги ошхоналарда ёки икки соат вақтини кетказиб, шаҳарга бориб овқатланишади.

«Студентга телефон нима?»

Шаҳарчада ўн минглаб киши яшайди. Бировнинг боши оғриши, кўзи тиниши, бир ерга ўт тушиши, сув олиши бор. Ана шу ҳожатларнинг барчаси учун кимнингдир ёрдами керак. Албатта, бунинг учун томга чиқиб қичқирилмайди, тегишли ерга сим қоқилади, кўмак сўралади. Бироқ Студентлар шаҳарчасидаги иккита ётоқдаги муқаддас телефонлар олти ойдан бери миқ этмайди, фақат ойда, ҳафтада бирор адашганнинг икки тийинини ютади-да, бақрайиб тура беради.

Дарҳақиқат, шаҳарчада 95-алоқа бўлими бор. Бироқ минг суриштирманг, бу ердан ҳам телефон ҳақида «ҳайрият» дегулик гап эшитмайсиз. Ишининг зиқлигиданми, ҳаво иссиқлигиданми жим бўлиб ўтирган почта хизматчиси дўнғиллайди: «Студентга телефон нима?»

Йўл-йўлакай, яна ўйлайсиз: «Наҳотки, телефонни ижод қилган муҳтарам зот, студентлар фойдаланмасин», — деб ёзиб кетган бўлса?

Абдурасул ҲАБИБОВ.

Эргаш Комилов «Узбекфильм» киностудиясида катта инженер бўлиб ишлайди.

СУРАТДА: Э. Комилов контроль-ўлчаш лабораториясида иш пайтида.
Л. Глауберзон фотоси.

Редакцияга хат

РАҲМАТ, ОПАЖОН!

Ҳамида опа ишдан қайтиб, кечки овқатга уннай бошлаган эди, эшик қўнғироғи жиринглаб қолди.

— Ким?—деди опа.

— Биз, опажон!

—Ассалому, алайкум! Хафа бўлмайсиз, Сизни бироз безовта қиладиган бўлдик, — деди Гавҳар.

—Ҳечқиси йўқ, келинглар, — ҳушнуд қарши олди Ҳамида опа.

— Китобга келгандик. Сал кечикибмиз. Тағин, китобсиз қолмайлик деб...—тортинчоқлик билан деди Мухтасар.

— Хўп бўлади, қизларим. Ҳозир чиқаман.

Ҳамида опа сабзи арчиб туришни қизи Маҳфузага топшириб, қизлар билан мактаб томон йўл олди.

Даста-даста дарсликларни қизларга бергач, йиғилиб қолган хатларни эгаларига топширишни улардан илтимос қилди. Қизлар бу илтимосни бажонидил қабул қилдилар...

Ҳамида опа бу йил Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти сиртқи бўлими кутубхонашунослик факультетини муваффақиятли тугатди. Бу, албатта, ўз касбига меҳр қўйганлигидандир.

Ҳа, билимга ташна ўқувчиларимизнинг ўқув қуролларига бўлган эҳтиёжини қондиришда 144-мактаб кутубхоначиси Ҳамида опа Муҳидованинг хизматлари беқиёс.

Р. ЛУТФУЛЛАЕВ.

Совет Иттифоқи бўйлаб

ЎЗ ҚЎЛЛАРИ БИЛАН

ДОНЕЦК. (ТАСС мухбири И. Дьячкова). Донецк областининг студентлари ўқув корпуслари, ётоқхоналарни ўз қўллари билан бунёд этишаяпти. Донецк университети мамлакатимиз қурилишларига 24 та қурилиш отряди жўнатиб, ўз майдонидаги ишлар учун 250 кишини қолдирди. Бу ерда университетнинг 14 қаватли бош корпуси қурилиши тугалланмоқда. Ўқув йили бошлангунча, барча ётоқхоналар ремонт қилиб бўлинади.

Кўл соҳилидаги Шчербаков номли парк яқинида студентлар университети комплекси қурилиши бошланди. Университет комплексида ётоқхоналар, маиший хизмат кўрсатиш корхоналари, спорт иншоотлари бўлади. Бу ерга ҳам студентлар қурилиш отрядлари келди.

Донецк медицина институти шаҳарчасида куни-кеча 632 ўринли янги ётоқхона қурилиши тугалланди. Энди студентлар қурилиш отряди санитария-гигиена факультетининг ўқув корпусини қуришга киришади.

(ТАСС).

2756 ГРАММЛИ ЯХЛИТ ОЛТИН

МАГАДАН. (ТАСС мухбири). Қутб нарёғидаги Алискеров номли Чукотка олтин конида бульдозерчи Василий Данилюк яхлит олтин парчаси топди. Бу қимматбаҳо яхлит олтиннинг вазни—2756 грамм.

МОСКВА ОБЛАСТИ. Коломна. Бу ердаги «Чайка» спорт-соғломлаштириш лагерида В. В. Куйбишев номидаги Коломна тепловозсозлик заводи меҳнатчилари ўзларининг дам олиш соатларини ўтказадилар. Мавсум давомида мингга яқин киши ҳордиқ чиқаради.

СУРАТДА: ана шу лагерда.

В. Христофоров фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ТОҒЛАР ВА ЧЎЛЛАР ОША

Мамлакатнинг энг жанубида қурилаётган Термиз—Явон темир йўлида юзинчи километр пўлат из ётқизилди. 142-қурилиш-монтаж поездининг йўл қурувчилари Бутуниттифоқ темир йўлчилар куни шарафига олинган мажбуриятни бажардилар. Улар 2 августгача яна бир неча километр из ётқизишга қарор қилдилар.

Янги темир йўл трассаси Чўл ва Оқтов тизмасининг этаклари оша ўтади. Бу водийларда йўл қурувчилар жуда кўп тўсиқларга ҳам учрамоқдалар, улар қишлоқ хўжалик ишлари тамом бўлиб, қиш бошланиши билангина из ётқизиш учун йўл қуришга киришадилар. 265 километрли Термиз—Явон темир йўли туфайли бу ўлканинг қишлоқ хўжалик ва саноат маҳсулотларини мамлакат марказий районларига юбориб туриши учун энг яқин йўл очилади.

(ТАСС мухбири). Душанбе.

ТЕМИР ЙЎЛЧИЛАРНИНГ ПАЛАТКА ШАҲАРЧАСИ

ҚЎҚОН. Қорақалпоқ станциясига яқин Сирдарё соҳилидаги хуш манзара жойда палатка шаҳарчаси вужудга келтирилди. Бу — Фарғона темир йўлчиларининг янги туристик базаси. Базани темир йўлчилар район касаба союз ташкилоти барпо этди.

Базада дам олувчилар учун қайиқ, кутубхона, спорт майдончаси бор.

Фарғона темир йўл бўлимининг юзлаб ишчи ва хизматчилари ўтган шанба ва якшанба куни шу ерда дам олишди. (ЎзТАГ).

Қишлоқ — шаҳарга

БОҒЛАР ШАРБАТГА ТЎЛДИ

Шу кунларда Калинин районидаги «Дамаччи» боғдорчилик совхозида бўлган киши соҳибкорларнинг ғайрат-шижоатидан, улар меҳнати билан яралган мева тўкинчилигидан мамнун бўлади. Боғлардаги ҳосилни кўриб кўз қамашади, дил қувонади.

Совхоз бу йил давлатга 1050 тонна мева сотишга аҳд қилган. Ҳозиргача эл дастурхонига 700 тоннадан зиёд мева юборилди. Хўжаликнинг ўртоқ Козим Усеинов бошлиқ бригадада аъзолари ўзаро социалистик мусобақада олдинда бораётирлар. Улар мева тайёрлаш йиллик планини совхозда биринчи бўлиб бажаришга эришдилар. Шаҳарликлар дастурхонига 76 тонна ҳосил юборилди. Бригаданинг 11 гектар майдонни эгаллаган олмазори мўл мева йиғиб олинишидан дарак бериб турибди.

Совхоз давлатга олма топшириш планини 60 процентдан ошириб қўйди. Ҳар куни пойтахт меҳнаткашларига 20-25 тонна олма юборилмоқда. Хўжаликнинг М. Орзиқулов, Э. Тасибоев ўртоқлар бошлиқ бригадалари бугун-эрта маррага етадилар. Бу бригадаларда олма билан бирга, тоғ олча ҳосили ҳам тўкин. Ўртоқ Э. Тасибоев бошлиқ бригада ҳозиргача эл дастурхонига пландаги 10 ўрнига 31 тонна тоғ олчаси тортиқ қилди.

Совхоз узумзорларида ҳам ширин-шакар турли узумлар пишиб етилган. Боғбонлар ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиб олиш чора-тадбирларини кўришаётир. У. Муҳамедов, Б. Бекмиров ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ишни ҳозирданоқ пишиқ ташкил этмоқдалар. Совхоз шу кунгача давлатга 5 тоннадан зиёд узум топширди.

А. ХОТАМОВ.

Қурилиш майдонларида

Иттифоқда ягона

Қуёш тиккага келган бўлса ҳам, қурилиш ишлари жадал кетаяпти. Бир томонда бульдозер ҳайқириб ер текислайди, монтажчилар темир-бетон плиталарни усталик билан бир-бирига бириктиради. Улардан нарида иш янада қизғин тус олган. Йўлсозлар шағалларни текислаб шпаллар ётқизадилар.

Прораб Марат Никифоров участка бошлиғи Георгий Бигитжонов билан бирга ишларнинг лойиҳа асосида бажарилишини синчиклаб кузатиб юришибди. Улар ҳар бирининг эни 18 метр келадиган янги цех ёнига келиб тўхташди. Замонавий асбоб ускуналар билан жиҳозланадиган комплекслашган цехлардан саккизтасида монтаж ишлари бугун батамом тугалланганди.

— Марат, бир маслаҳатли иш чиқиб қолди. —Участка бошлиғи прорабнинг ёнига келди.

— Қандай маслаҳат, Георгий?

— Шу цехларда эртаданоқ пардоз ишларини бошлаб юборсак?!

Прораб бир оз ўй сурди. Лойиҳани ерга ёзди-да, диққат билан кўздан кечира бошлади. Сўнгра қувноқ кўзлари билан Г. Бигитжоновга қаради.

—Бу фойдали маслаҳат. Монтажчиларни эса маъмурий бинони тикпашга ташлаймиз,—деди Марат ҳаяжонланиб.

Икки раҳбар йўлсозлар томон бурилди.

Партия ва ҳукуматимиз аҳолига электр транспорти хизматини яхшилаш мақсадида тинмай ғамхўрлик қилиб келаяпти. Ўтган йили москвалик лойиҳачилар Тошкентда комплекслашган трамвай ва троллейбус депоси лойиҳасини ишлаб чиққанликлари ҳақидаги хушхабар ҳаммамизни мамнун этган эди. Муаллифлар бош инженери Говаров, бош конструктори Ивановдир.

Ҳозир янги депо «Високовольт» массивида бунёд этилмоқда. У 28 гектар ерни ўз ичига олади. Депо фойдаланишга топширилгач, «Роҳат» кўли, «Ташавтомаш», Чилонзор, Оқтепа массивларида яшовчи аҳолини ҳам электр транспорт билан таъминлаш мумкин бўлади.

Ҳа, комплекслашган трамвай ва троллейбус депоси чиндан ҳам Совет Иттифоқида ягонадир. У бир йўла 200 трамвай ва 200 та троллейбус оромгоҳига айланади.

Янги депо ўзининг бошқа хусусиятлари билан ҳам мамлакатимиздаги деполардан ажралиб туради. Ремонт цехларида трамвай ҳам, троллейбус ҳам «шифокор»лар қўлидан ўтаверади. Худди шунинг учун ҳам Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг маъмурияти ҳозирдан бошлабоқ трамвай ва троллейбуснинг барча қисмларини пухта ремонт қила оладиган кадрлар тайёрлашга киришмоқда.

Депо маъмурий бино, иккита диспетчер пункти, 32 километрлик трамвай йўли, махсус ёқилғи сақланадиган ер, ошхона, мажлислар зали, шифохона, дам олиш уйларига эгадир. Хуллас, электротранспортчиларнинг маданий ҳордиқ чиқаришига барча шароитлар мавжуд бўлади.

Айни кунларда 4-трест 6-қурилиш бошқармасининг бунёдкорлари янги комплекслашган депо қурилишида зўр уюшқоқлик билан меҳнат қилаяптилар. Пётр Бем етакчилигидаги комплекслашган бригада қурувчилари ҳамда Анатолий Попов раҳбарлигидаги монтажчилар бригадаси орасида қадоқ қўллари, пешона терлари билан шон-шуҳрат топаётган қурувчиларни кўплаб учратасиз.

Бир сменада 1,5 минг ғишт тераётган Шавкат Отабеков, Раиса Кряжева ва Иван Крутилар, дурадгорлик касбида ҳалол меҳнати билан бахтини топаётган Виктор Хворостов ва Виктор Литовкин, монтажчи фахрли номини кўз қорачиғидай сақлаб келаётган Венямин Малиновскийлар кунлик иш нормаларини зиёдаси билан бажаришга эришмоқдалар. Бу илғор бинокорлар беш йиллик давлат планини Улуғ Октябрь байрамининг 53 йиллиги шарафига адо этиш ҳақидаги чақириқларини бошқарма қурувчилари қўллаб-қувватламоқдалар.

—Ўз ички имкониятларини ҳисоблаб чиққан қурувчиларимиз КПСС XXIV съезди шарафига қўшимча социалистик мажбурият олдилар. Улар 13 километр ерга трамвай рельсларини ётқизиб фойдаланишга топширадилар. Демак, келаси йилдан 13, 20 ва янги очиладиган 21-трамвай маршрутларининг шу ердан йўловчилар хизматига чиқишига имкониятлар яратиб берамиз,— дейди прораб Марат Никифоров.

Массив ҳуснига ҳусн қўшадиган улкан депони яқин йиллар ичида фойдаланишга топшириш мўлжалланилмоқда. Эни 144 метрли ҳаракатдаги составларни ремонт қилиш цехи ва иккита диспетчер пунктлари қурилиши ва канализация ишларини ниҳоясига етказилаётганлиги, маъмурий бинонинг кўзга ташланиб қолганлиги қурувчиларнинг ғайрат билан ишлаётганлигининг далилидир.

— Комплекслашган трамвай ва троллейбус депоси ишга тушгач, пойтахт аҳолисига электр транспорти хизмати кўрсатиш икки ҳисса ортади. Шаҳар чеккасида яшовчи аҳолининг марказ билан боғланишига эса қулай имкониятлар яратиб берилади,—дейди биз билан суҳбатда трамвай - троллейбус бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Маҳмуд Валиев.

Ажойиб қурилиш — пойтахтимизда 400 трамвай ва троллейбус сиғадиган депо қурилмоқда. Бу депо ҳамшаҳарларимизнинг электротранспортга бўлган эҳтиёжини тўла қондиришда йўлчи юлдуз бўлиб хизмат қилади.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.
«Мотор» газетаси ходими.

Бу касалликдан эҳтиёт бўлинг

Юқумли ичак касалликларига ич буруғ, қорин тифи, паратир ва бошқа касалликлар киради. Ҳозирги вақтда бу касалликларга чалиниш анчагина камайди. Лекин шундай бўлса ҳам, аҳоли бу касалликларнинг белгиларини, тарқалиши ва улардан сақланиш йўлларини билиши керак.

Бу касалликларда қуйидаги белгилар сезилади: бадан зирқираши, дармонсизлик, иштаҳа йўқолиш, қоринда оғриқ пайдо бўлиш, бош оғриғи, бадан ҳароратининг кўтарилиши, айрим ҳолларда қусиш, тез-тез ич кетиш ва бошқалар.

Микроб ташиб юрувчи пашшалар бу касалликни тарқатишда катта роль ўйнайди.

Турар-жойлар, жамоат жойлари, озиқ-овқат объектлари, ахлат қутилари, кир ўралари тўғри қурилмаган бўлса, молларнинг ахлатлари ўз вақтида олиб кетилмаса ёки ерга кўмиб қўйилмаса, пашша тез кўпайиб кетади ва озиқ-овқатларни ифлослайди.

Юқумли ичак касалликлари тарқалишида очиқ сув ҳавзалари (ҳовуз, ариқ, қудуқ, кўл) медицина текширувидан ўтмай, тасодифан ишга қабул қилинган озиқ-овқат объектларининг ва болалар муассасаларининг ходимлари катта хавф туғдирадилар. Уларнинг баъзилари бемор ёки шу объектларда ишлаб туриб, касал бўлиб қолган ва ўз вақтида врачларга мурожаат қилмай юрган кишилар бўлишлари мумкин. Шунинг учун, ҳар бир киши озиқ-овқат объектларига, болалар муассасаларига ишга киришдан олдин ва ишлаб турганда вақти-вақти билан медицина кўригидан ўтказилади.

Юқумли ичак касалликлари билан қандай курашиш керак? Аввало, касалликнинг биринчи белгилари пайдо бўлганда тезда врачга мурожаат қилиш керак.

Врач беморни касалхонада тезда даволайди. Бемор касалхонага қанча тез ётқизилса, шунча тез шифо топади. Касалликдан тузалганлар ёки микроб ташувчи кишилар шахсий тозалик қоидаларига қаттиқ риоя қилишлари лозим. Касаллик микробларини ўзига юқтирмаслик учун қуйидаги қоидаларга риоя қилиш керак:

— Овқат истеъмол қилишдан олдин қўлни албатта совунлаб ювиш керак.

— Кир ўралари, ахлат қутиларини қопқоқ билан зичлаб ёпиб қўйиш, ҳожатхоналарнинг эшикларини пашша киролмайдиган қилиб бекитиб қўйиш, ўз вақтида тозалаб туриш ва ДДТ дусти ёки хлорли оҳак сепиб туриш керак.

— Очиқ сув ҳавзаларини ҳар хил чиқинди ва ахлатлар билан ифлослаш ярамайди. Сувни фақат қайнатиб ичиш тавсия этилади.

— Очиқ сув ҳавзаларида чўмилганда сувни ютиб юбориш мумкин эмас.

— Сабзавот ва меваларни истеъмол қилганда, олдин водопровод ёки қайнатилган ариқ сувида яхшилаб ювиш шарт.

Унча қийин бўлмаган, юқорида кўрсатилган санитария-гигиена қоидаларига риоя қилинса, юқумли ичак касалликларидан холис бўламиз.

Касал бўлиб қолган тақдирда тезда врачга мурожаат қилишни эсингиздан чиқарманг.

Р. ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач.

◆ ЮҚУМЛИ КАСАЛЛИКЛАР МИКРОБИ — САЛОМАТЛИК ДУШМАНИ.

◆ ҚЎЛ ЮВМАГАНДА ЮЗ БЕРГАН БИР ҲОДИСА.

◆ ТИШ — СОҒЛИҒИНГИЗ ПОСБОНИ.

МИКРОБЛАР ШУНДАЙ ЙЎҚОЛАДИ

(Анварнинг ҳикояси)

Қўлимни ювмаганим учун ойим ҳам, бувим ҳам уришгани-уришган. Эрталаб уйқудан туришим билан «юз-қўлингни ювдингми?» — деб сўрашади. Мактабдан келганимда эса, «бор, қўлингни совунлаб юв!» — дейишади.

Бу гаплар оздек, бувим ҳам гапга аралашиб кетади: «Ўн ёшга кирибсан ҳам, қўл ювишни ўргатарканмизда. Ойинг врач, нимани айтса шуни қилишинг керак».

Ойим илжайиб қўйдилар. Менга «шуни ҳам билмайсанми» дегандек қараб олгач, тушунтирдилар:

— Ҳар хил касалликлар бор. Баъзилари юқумли бўлади. Кишидан кишига ёки ҳайвонлардан кишига юқиб касаллантиради. Юқумли касаллик микроблари жуда майда бўлади, уларнинг фақат микроскоп орқалигина кўриш мумкин. Микробларни ҳамма ерда: ҳавода, сувда, ерда, киши терисида, оғзида ва ҳатто кишининг ичакларида учратиш мумкин.

Микробларни кўргим келади. Ойим уларни кўрсатишга ваъда бердилар. Эртасига дарсдан кейин ойим ишлайдиган лабораторияга кириб бордим. Хонада катта-катта оқ шкафлар турибди. Ойимнинг иш столларида эса, шиша асбоблар, коробка ва найчалар ётибди. Мен лабораторияга кириб келишим билан «Қўлингни ювганмисан?» — деб сўрадилар ойим.

— Эрталаб ювганман, — жавоб бердим мен.

— Демак, қўлинг ҳозир кир, ювиш керак.

Ойим столга шиша коробка қўйиб, унга киселга ўхшаш оч пушти рангли суюқлик қуйдилар ва газ иситгични ёқдилар.

Суюқлик исигандан кейин, уни бошқа идишларга олиб қўйдилар. Кўп ўтмай, идишдаги суюқлик холвайтарга ўхшаб қуюлиб қолди. Ойим идишларни тўнкариб қўйган эдилар, ичидаги суюқлик тўкилмади. Бир идишнинг орқасига «Ювинишдан олдин» деб ёзиб қўйдилар. Иккинчи идишга «Совунсиз ювинишдан кейин», учинчи идишга эса, «Совунлаб ювинишдан кейин», деб ёздилар.

Кейин ойим қўлларига шиша трубани олдилар. Унинг ичида сиртига пахта ўралган сим бор эди.

— Бу тампон, — дедилар ойим пахта ўралган симни кўрсатиб.

— Биламан, — дедим, — бир марта шунақа тампон билан томоғимга дори суркашган эди.

Ойим тампонни ичига сув қуйилган бошқа трубага солиб ҳўлладилар-да, бармоқларимни, тирноқларим ва кафтимни у билан бир неча марта артдилар. Кейин «ювинишдан олдин» деб ёзиб қўйилган идиш қопқоғини очиб, ундаги совиган суюқликка суркадилар.

— Энди қўлингни совунсиз ювиб ташла! — дедилар ойим. Мен қўлимни кран сувига чайиб олдим. Ойим энди бошқа тампонни олиб, худди боягидай қўлимни артадилар. «Совунсиз ювинишдан кейин», деб ёзилган иккинчи идишдаги суюқликка суркадилар.

Шундан кейингина, қўлимни яхшилаб совунлаб ювдим. Энди «Совунлаб ювинишдан кейин» деб ёзилган учинчи идишнинг қопқоғи очилди.

Яна бир тампонни боягидек қилиб, бу идишдаги суюқликка ҳам суркадик.

Ойим учала идишни шкаф ичига қўяр экан: «Эртагача туради, агар қўлингда микроблар бор бўлса, аниқ кўрамиз», дедилар.

Мен микробларни кўришни сабрсизлик билан кутдим. Эртасига дарсдан кейин чопқиллаб ойимнинг ёнларига келдим. У киши шкафдан кечаги идишларни олиб столга қўярканлар, менга қараб дедилар:

— Мана, яхшилаб кўр, кеча қўлингда қанча микроб бор экан.

«Ювинишдан олдин» деб ёзилган идишдаги суюқлик бетини худди тиллалдай ялтироқ, юмалоқ қизил рангли тўда-тўда доғлар қоплаб олган эди.

— Булар кишининг ичакларида бўладиган микроблар, — тушунтирди ойим, — бу ҳаммаси битта микробдан кўпайди. Яхшилаб қарагин, мана бу қизил доғлар орасида майда рангсиз доғлар ҳам бор. Улар ичкетар касаллиги микробларига ўхшайди. Иккинчи идишда эса доғлар биринчи идишдагидан кам эди.

— Энди учинчи идишга қара, — дедилар ойим, — бунда атиги икки-уч тўда доғлар бор, холос. Ана кўрдингми, — дея ойим койингансимон менга қарадилар, — демак, қўлингни совунлаб ювганингдан кейин, микроблар жудаям кам қолган, деярли йўқ даражада. Агар сен қўлингни совунлаб ювмасдан овқат еганингда эди, микроблар қўлингдан оғзингга ўтиб, касал бўлиб қолардинг...

— Хўш, энди, — дедилар ойим ҳалиги гаплардан кейин қўлларига кичик ойна бўлагини олиб, — микробларни микроскопда кўрсатаман.

Мен ошиқиб, бир кўзимни қисиб микроскопга қарадиму: жуда кўп майда микробларни кўрдим. Улар калта таёқчаларга ёки нозик чувалчангларга ўхшар, тез ҳаракат қилар эди.

Мен микробларнинг ҳаракатига қизиқиб, кўзимни микроскопдан олгим келмасди. Ойим яна бир куни бошқа микробларни ҳам кўрсатишга ваъда бердилар.

Шу-шу, мен овқатланишдан олдин қўлимни совунлаб ювадиган бўлдим. Ойим билан бувим эса, бу ишимдан мамнун эдилар.

С. ОҒАЖОНОВА,
Республика санитария маорифи уйининг методисти.

ТИШГА ЭЪТИБОР

Тишни соғлом сақлаш — организм саломатлигини бутун сақлашнинг муҳим шартидир. Маълумки, тишлар овқат чайнаш учун зарур. Яхши чайналган овқат енгил ютилади, яхши ҳазм бўлади, организмга осон ўзлашади. Ёмон чайналган овқат ёмон ўзлаштирилади, ҳазм қилиш органларининг нормал фаолиятини бузади, натижада, узоқ давом этадиган ошқозон ва ичак касалликлари келиб чиқади. Касаллик тарқатувчи микроблар касал ва емирилаётган тишларга кириб олиб, тишни ўраб турган тўқималарни емиради, уларни яллиғланишига сабаб бўлади. Бу микроблар кўпинча ангина, юрак, аъзолар, жигар каби касалликларга олиб келади.

Тишларни соғлом сақлашда тўлиқ овқатланиш, шунингдек, етарли даражада минерал тузлар: кальций, фосфор, фтор тузи, оқсил, ёғ, углеводлардан ташкил топган овқат, витаминлар ва тишга мунтазам қараб туриш муҳим омил ҳисобланади.

Тиш тозалашнинг энг асосий талаблари: овқатлангандан сўнг тиш орасига кириб қолган овқат қолдиғини илиқ сув билан чайиб, ҳар куни тозалаб туриш керак. Иссиқ овқатдан кейин совуқ нарса ичмаслик ва, аксинча, совуқ нарсадан кейин иссиқ нарса ичмаслик керак, шунингдек, тиш эмалини кўчириб юбормаслик лозим.

Сут тишларнинг қаттиқ тишларга айланиш процесси асосан паст синфлардаги болаларда содир бўлади. Тишга назорат қилиб туриш худди шу даврда муҳимдир. Қаттиқ тишлар билан бир қаторда, сут тишларни ҳам эҳтиёт қилмоқ лозим, чунки бузилган сут тишларнинг асорати қаттиқ тишларга ўтиши мумкин.

Тишни тоза сақлаш учун кўрсатилган қоидалардан ташқари, ота-оналар болаларга маълум қаттиқликдаги, оғиз шиллиқ пардасини ўйиб юбормайдиган тиш чўткалари сотиб олишини тушунтиришлари лозим.

Н. ШАЙХОВА,
Тошкент шаҳар санитария маорифи уйининг бош врачи.

Озодалик — саломатлик гарови. Шаҳримиздаги «Қизил Октябрь» санаторийсида меҳнаткашларга намунали хизмат кўрсатилмоқда. Бу ерда саломатликнинг биринчи шарти — озодалик жуда яхши йўлга қўйилган.

СУРАТДА: санаторийнинг ёруғ, озода ва кўнгилли безатилган ошхонасида.

КРИЗИС КУЧАЙМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. Қўшма Штатларда инфоқ кучайиб бормоқда, социал ларзалар хавфи кўпайиб бормоқда, деди сенатор У. Мондейл телевидение орқали сўзлаган нутқида. Мамлакатнинг жанубий штатлари бўйлаб қилган сафаридан яқиндагина қайтиб келган бу сенатор жанубдаги мактабларда сегрегацияни йўқотиш амалда қандай бораётганлигини гапириб берди.

Негр болалари билан оқларнинг болаларини бирга ўқитишни талаб қилаётган суд қарорлари ҳамма жойда бузилмоқда, деди сенатор. «Сегрегация йўқотилган» деб расмий равишда ҳисоблаб келинаётган мактабларда оқ танлиларнинг болалари билан қора танлиларнинг болалари кўпинча турли-турли синфларда ўқитилмоқда, дарслар жадвали эса уларни бир-бири билан учраштирмайдиган қилиб тузилмоқда. Негр муаллимларнинг ҳар хил баҳоналар билан ишдан бўшатмоқдалар.

Мамлакатнинг иқтисодий аҳволи жуда кескин проблема бўлиб қолди, деди сенатор Мондейл. Америкада айирмачилик давом этмоқда, ишсизлик кўпайиб бормоқда. Бу ҳол ташвиш туғдирмаслиги мумкин эмас. Айни вақтда, деди сенатор, ҳукумат ҳарбий мақсадларга, ракеталардан мудофаа системаси бўлган «Сейфград»ни кенгайтиришга қилинаётган харажатларни асло камайтирмоқчи эмас. Ҳозирги Америка мухтож бўлиб турган ички программаларни бажаришга маблағ етишмаётир, деди Мондейл.

(ТАСС).

ЧЕТ ЭЛЛАРДА МЕҲНАТКАШЛАР КУРАШИ

ДЕҲЛИ. — Калкутта портига хизмат кўрсатувчи юк баржалари ва катерларининг экипажлари — 15 мингдан кўпроқ киши ўзларининг ҳаётий ҳуқуқлари учун кураш бошлаганларига икки ойдан ошиб кетди. Катта-катта жут тойлари кемаларга ортиладиган портнинг кенг майдони одатдан ташқари жим-жит бўлиб қолди. Иш ташлаган денгизчилар иш ҳақини ошириш тўғрисидаги ўзларининг талаблари тўла қондирилмагунча иш ташлашни тўхтатмасликка қатъий қарор қилганликларини айтдилар.

Ҳиндистон жанубидаги Майсур штатида ҳам иш ташлаш ҳаракати бошланди. Штат пойтахти Бангалорда шаҳар саноат корхоналарининг ишчиларидан уч минг киши иш ҳақини оширишни талаб қилиб, намойиш ўтказди.

* * *

ОТТАВА. Канада пойтахтида ва Канаданинг Ванкувер, Монреал ва Тиронто шаҳарларида почта хизматчилари иш ташлаганлиги сабабли барча почта бўлимлари ёпилиб қолди, хатлар, газеталар, посилкаларни эгаларига етказиб бериш тўхтаб қолди.

* * *

РИМ. Италияда «Алиталия» авиация компаниясининг учувчилари 24 соатлик умуммиллий забастовка бошлади. Забастовкачилар ўзларининг иқтисодий талабларини қондирадиган ва ўзларининг касаба союз ҳуқуқларига риоя қилинишини кўзда тутган янги меҳнат шартномаси тузишни талаб этмоқдалар.

(ТАСС).

Лаоснинг озод қилинган районларида аҳоли учун маҳсулот ва армия таъминоти учун зарур бўлган материаллар ишлаб чиқарувчи корхоналар ишлаб турибди. Америка авиациясининг тез-тез бомбардимон қилиб туриши сабабли кўпгина корхоналар ғорларга жойлашган.

СУРАТДА: тоғ ғорларидан бирига жойлашган корхона цехларидан бирида.

ВИА—ТАСС фотоси.

СТУДЕНТЛАРНИНГ ЁЗГИ ЛАГЕРЛАРИ

БРАТИСЛАВА. ТАСС мухбири В. Симаков хабар беради:

Совет Иттифоқидан борган 120 дан ортиқ студент Словакия ёшлар меҳнат лагерларида ишламоқда ва дам олмоқда. Улар СССР ва Чехословакия олий ўқув юртлари ўртасида мавжуд бўлган дўстлик алоқалари ва муносабатлари доирасида ёзги каникулда Словакия студентлари ҳузурига келишди. Бу ҳақда Словакия Социалистик ёшлар союзи Марказий Комитетида ТАСС мухбирига хабар беришди.

Бу йил Словакияда бешта халқаро студентлар меҳнат лагери ташкил қилинган. Улар баланд Татрадаги Штрбскеда, Кошицедаги политехника институти студентлар шаҳарчасида, Тренчинедаги болалар паркида жойлашган. Бу лагерларда Словакия ва совет студентлари билан биргаликда Болгария, Венгрия, Польша, Франция ва бошқа мамлакатлардан келган йигит-қизлар яшамоқда.

УРУГВАЙДА СТУДЕНТЛАР НАМОЙИШИ

МОНТЕВИДЕО. Уругвай пойтахтининг турли қисмларида студентларнинг намойишлари бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари ҳукуматнинг ўрта мактаб ишларига аралашаётганлигига қарши, таълим системасини демократлаштириш учун бўлган талабларни ўртага қўймоқдалар. Улар сиёсий сабабларга кўра ишдан бўшатилган ўқитувчиларнинг қайтадан ишга олинишини ҳам талаб қилмоқдалар.

Студентларга қарши юборилган полиция кўзни ёшлантирувчи бомбаларни ишга солди. Намойишларнинг кўпгина қатнашчилари қамоққа олинди.

(ТАСС).

Югославия Социалистик Федератив Республикаси. Белград яқинидаги «Обреновац» иссиқлик электростанцияси қурилишида. Бу энергетика объекти Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилмоқда.

ТАНЮГ—ТАСС фотоси.

ХАТАРЛИ ПЛАНЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Сенат қуролли кучлар ишлари билан шуғулланувчи комиссиясининг раиси Стеннис телевидение орқали гапириб, Америка қўшинлари Камбоджага янги «операциялар» қилишлари мумкин», деди. Уруш тарафдори бўлган бу сенатор уқдириб айтдики, «вьетнамлаштириш программасини амалга ошириш чоғида» АҚШ қўшинлари «Жанубий Вьетнамдаги Америка қўшинларининг хавфсизлигини таъминламоқ» учун Камбоджа территориясига яна бостириб кириши мумкин.

Шу билан бирга Стеннис ракетадан мудофаа системаси «Сейфгард»ни кенгайтириш ва Яқин Шарқда «кучлар мувозанатини» сақлаб қолиш керак, деди.

ВАШИНГТОН. «Вьетнамда тинчлик бўлишига тарафдор савдо-саноат аҳллари» деган ташкилот Ҳинди-Хитойда урушни янада кенгайтириш хавфи борлигини айтмоқда. Бу ташкилотнинг матбуот учун берган баёнотида дейиладики, Сайгоннинг қўғирчоқ қўшинлари Америка авиацияси ва артиллериясининг ёрдамига таяниб, Лаос территориясига бостириб киришга ҳозирланаётганлигини кўрсатувчи белгиларнинг ҳаммаси кўриниб турибди.

АҚШнинг Марказий разведка бошқармаси, дейилади шу ташкилотнинг баёнотида, мана шундай бостириб киришни тайёрлашда актив роль ўйнамоқда.

(ТАСС).

МУСТАҚИЛ АФРИКА МАНФААТЛАРИГА ХИЛОФ ИШ

АККРА. Гана студентлар миллий Союзи Англия ҳукуматининг Жанубий Африка Республикасига қурол-яроғ сотишни яна бошлаш тўғрисидаги қарорини қаттиқ қоралаб гапирди.

«Африкадаги ҳамма қора танли халқларнинг норозилик овозига қулоқ солишдан бош тортган Англия ҳукумати бизнинг манфаатларимизни асло назар-писанд қилмоқчи эмаслигини яққол кўрсатди», деб таъкидланади миллий Союз баёнотида.

(ТАСС).

ТАДДЕН ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Янги фашистларнинг национал-демократлар партияси Ғарбий Германиянинг уч вилоятида ландтагларга ўтказилган кейинги сайловлар вақтида мағлубиятга учраган бўлишларига қарамай, руҳини туширмади ва актив иш олиб боришда давом этяпти. Бонн ички ишлар министрлиги тайёрлаган махсус докладда бу ҳақда қизиқарли маълумотлар келтирилади. Бу докладда национал-демократлар партиясининг ўз таъсирини кенгайтираётгани ва ҳозирданоқ беш юз район ва саккиз юз маҳаллий ташкилотга эга эканлиги қайд қилинади.

Янги фашистларнинг пулдан камчиликлари йўқ. Шу ички ишлар министрлигининг маълумотларига қараганда, ўтган йили национал-демократларнинг молиявий фонди икки баравардан ҳам кўпайган ва 9 миллион маркага етган эди. Ички ишлар министрлиги янги фашистларнинг бу катта пулларни қаердан олаётганликларини кўрсатмайди ва аъзолик взносларидан тушадиган пул НДП бюджетининг саккиз процентчасини ташкил этишини кўрсатиш билангина чегараланади. Қолган тўқсон процентдан кўпроқ пулнинг қаердан олинаётгани яхши маълум. Янги нацистларни йирик монополия пул билан таъминлаб турибди.

Бонн ички ишлар министрлигининг бераётган баҳоси НДПнинг мақсадлари ва характери ҳақида далолат бериб турибди. Докладда: «партия аниқ ўнг радикал характерга эга ва ўз миллатчилик идеологиясида қаттиқ турмоқда» деб очиқдан очиқ айтилади. «Партиянинг сиёсий йўлини, — деб қайд қилинади докладда, — илгаригидек Адольф фон Тадден бошчилигидаги гуруҳ белгилайди».

Ички ишлар министрлигининг НДПнинг турли хилдаги реваншчи ташкилотлар ва ҳаммадан аввал оммавий «Судет немислари ташкилоти» билан маҳкам боғланганлиги ҳақидаги бошқа маълумотлари ҳам қизиқарли. Фон Тадден муттаҳамлари вилоятлардаги ёшлар ташкилотларида барча раҳбарлик вазифаларини эгаллаб олганлар. Бонн ички ишлар министрлиги ўзини хабардор қилувчиларнинг бундай мукаммал докладларидан кейин янги фашистлар партиясини тақиқлаш кераклиги ҳақида мантиқий хулосага келиши керак эди. Бироқ бундай қилинмади. Бу доклад умуман маҳфий сақланади, унинг ҳақидаги айрим узиб-юлқиб олинган хабарлар Ғарбий Германия матбуоти саҳифаларида тасодифан пайдо бўлди.

Тадден партияси Ғарбий Германия маъмурларининг очиқдан-очиқ йўл қўйиб беришларидан илҳомланиб, ҳозир ўз кучларини қайтадан группаларга бўлмоқда ва янги штурмга тайёрланмоқда. Яқинда НДП правлениесининг Бременда бўлиб ўтган мажлиси ана шундан далолат беряпти. Тадден ва унинг атрофидагилар «Янги жангларга» ва даставвал шу йил кузда Бавария ҳамда Гессенда ландтагларга ўтказиладиган сайловларга тайёргарликни кучайтиришга чақирмоқдалар. Шу билан бирга НДП правлениеси «партия ГФРнинг бутун территориясида барқарор молияга ҳамда таъсири салмоқдор ташкилотларга эга» деб қайд қилиб кўрсатмоқда.

Янги нацистлар ўз ёшлар ташкилотларини мустаҳкамлашга айниқса эътибор бермоқдалар. Правление ўз вақтида «Гитлер-югенд» ташкилотига қабул қилинганидек ўсмирларнинг бу ташкилотга ўн беш ёшдан бошлаб қабул қилиниши, ўн саккиз ёшда эса уларнинг партия аъзоси бўлиб қолиши ҳақида қарор қабул қилди.

Янги фашистларнинг «Дойче Нахрихтен» деб аталган варақаларининг бош редактори Бремендаги мажлисни шарҳлаб: «Бизнинг партиямиз ўз йўлининг бошланишида эмас, балки охирида» деб ёзди.

Хўш, нима бўпти, бу ошкор баёнот Бонн ички ишлар министрлигининг маҳфий докладига энг яхши қўшимчадир. Униси ҳам, буниси ҳам Ғарбий Германияда янги фашистлар хавфи тугатилмаганидан — унинг мавжудлигидан равшан далолат бериб турибди. Бунинг устига фашизм куч тўпламоқда.

А. ЖОЛКВЕР,
АПН-радио мухбири.

Бонн.

● Халқаро фельетон

«ВОЙДОД! КЎЧАНИНГ НОМИНИ ЎЗГАРТИРИШДИ»

Калькуттада коммунизмга қарши пропаганда олиб боришнинг форма ва методлари ҳақидаги доклад муваффақиятли ёзилди. Жумлалар қизғин, хулосалар қатъий эди. Паркер пероси ҳужжатининг охирги жумласи тагига шўнғиди ва унда бир неча мураккаб гажжаклар ясаб: «Слейтор Блэкистон» деган жимжимадор имзо чекди.

Сўнгра элчи Блэкистон муҳрини олди, уни сиёҳ ёстиқчасига босди, резинкага меҳр билан пуфлади ва одатдаги тантана билан ҳужжатни муҳрлади.

Оттеси ҳам кўнгилдагидек чиқди. «АҚШнинг Калькуттадаги бош элчихонаси» деган жумла бургут суратини юқоридан ҳошиялаб турар, пастда эса адрес ёзилганди...

Блэкистон бехосдан ҳарфлар қаторига назар ташладию аъзои-баданни муздек бўлиб кетди. Муҳрда одатдаги «Харрингтон стрит» кўчаси ўрнига «Хо Ши Мин кўчаси» деб ёзилган эди...

«АҚШ бош элчихонаси Хо Ши Мин кўчасида» — деган даҳшатли ва ақлга сиғмайдиган сўз бирикмаси элчи кўз олдида бинафшаранг пилдироқ бўлиб айланар, миясида эса: «Қизиллар қўпорувчилиги бу» деган фикр шиддат билан туғилмоқда эди.

Блэкистон бирдан чўчқа терисидан қилинган ялтироқ дипломатик тўрвани аниқ эсига туширди. У нечагина Американинг Деҳлидаги элчихонасига ўнларча ҳужжатни ўша тўрвага солиб юборган эди. У ҳужжатлар Хо Ши Мин исми ёзилган шу муҳр билан муҳрланганди. Ё худо, элчи нима деб ўйлар экан? Агар у ҳужжатлар Вашингтонга етиб борсачи?

Блэкистон хавфсизлик офицери Скоттни чақирадиган қўнғироқ тугмасини босди. Скотт бир неча секунд ичида вазиятни тушуниб олди ва эшикка ташланиб уни қулфлади, дераза пардаларини туширди, телефонни узиб қўйди. Сўнгра стол устида турадиган лампа рефлекторини Блэкистон юзига қаратди.

— Кимдандир шубҳаланаяпсизми?

Элчи индамай эшикка томон ишора қилди, эшик орқасида секретарь қиз Жэн машинкада тиқиллаб ўтирарди. Мини юбкасини аллақачон қизил рангли сарига алмаштирган ёқимтой, ленин ҳар ҳолда чап кўзи ғилайроқ Жэн бенгал тилини кунт билан ўрганар эди.

— Чақириб суҳбатлашинг, мен эса керак пайтда гапга аралашаман, — деди Скотт ва дераза пардаси орқасига яширинди. Лекин бу узоққа чўзилмади.

— Деразадан қаранг, — деди у аллақандай яширин, хира товуш билан, бирдан парда орқасидан чиқиб, войдод! Улар кўча номини ўзгартиришибди.

Элчи деразага ёпишади. Кўчадаги ҳамма лавҳа ва афишаларда янги бўёқ билан ёзилган ўша қисқа ном ярқираб турарди.

...Стол устидаги календарь биринчи июлни кўрсатиб турарди. Айни ўша куни Америка президенти Камбоджага қилинаётган босқинчиликни оқлаш учун уринаётган пайтда Калькутта муниципалитети Вьетнам халқларининг доҳийсига ўз ҳурматини изҳор этиш орзусида АҚШ элчихонаси жойлашган кўчага Хо Ши Мин номини қўйди.

В. СИМОНОВ,
АПН мухбири.

Деҳли.

СПОРТ ⊙ СПОРТ ⊙ СПОРТ

БИРИНЧИ ДАВРА ФАКТ ВА РАҚАМЛАРДА

24 июлда Москвада мамлакат чемпиони «Спартак» ва Кутаисининг «Торпедо» командалари учрашуви билан футбол бўйича XXXII СССР биринчилигининг иккинчи давра ўйинлари бошланди. Бугун мамлакатимизнинг турли шаҳарларида иккинчи давра биринчи тури учрашувлари бўлиб ўтади. Қуйида биз газетхонларни биринчи давра ўйинлари ҳақидаги қизиқарли статистика маълумотлари билан таништирамиз.

● ● ●

ЧЕМПИОНАТНИНГ биринчи тўпини 8 март куни Боку шаҳрида МАСК — «Шахтёр» (Донецк) учрашувининг саккизинчи минутида Марказий Армия Спорт Клуби командасининг ҳужумчиси Копейкин киритди.

* * *

Биринчи ўн бир метрли жарима тўпи 15 март куни Сочи шаҳрида, Минск динамочиларининг «Заря» (Ворошиловград) билан учрашувида белгиланди. «Заря» ярим ҳимоячиси Сабо минскликлар дарвозасига жавоб тўпини киритиб, ўз командасига бир очко келтирди. Ўйин 1-1 ҳисоби билан тугади.

* * *

Биринчи огоҳлантириш 21 март куни АСК (Ростов) — «Торпедо» (Кутаиси) учрашувида ростовлик футболчи А. Мироновга берилди.

* * *

Футболчини майдондан чиқариб юбориш мавсумда биринчи марта 27 март куни Ереван шаҳрида—«Зенит» — «Арарат» учрашувида қайд қилинди. Майдондан ереванлик ҳужумчи Казарян чиқариб юборилди.

* * *

Ўз дарвозасига биринчи тўпни москвалик ёш торпедочи Краснов Боку шаҳрида бўлиб ўтган автозаводчиларнинг майдон эгалари—«Нефтчи» футболчилари билан учрашувида киритди.

Шу учрашувда яна бир қизиқ воқеа рўй берди. 1:0 ҳисоби билан ютаётган бокуликлар москваликларнинг навбатдаги ҳужумларидан бирида саросимага тушиб қолдилар. Натижада, «Нефтчи» ҳимоячиси Бобоев ўз дарвозасига «жавоб» тўпини киритди...

Учрашув ҳар икки томоннинг бахтига 1:1 ҳисоби билан тугади.

* * *

«Нефтчи» командасининг ўйинчиси Гажиев мавсумда ўн бир метрлик жарима тўпини киритолмаган биринчи футболчи бўлди. Бу воқеа 20 июнда Москвада динамочиларнинг бокулик нефтчилар билан учрашувида рўй берди. Ҳисоб 1:1 бўлиб турганида Гажиев ўн бир метрлик белгидан Пильгуй ҳимоя қилган дарвозани нишонга ололмади. Орадан кўп ўтмай, бундай бепарволик «жазоланди». СССР чемпионати биринчи даврасининг энг мерган ҳужумчиси Козлов ўз навбатида бундай имкониятни қўлдан бой бергани йўқ. Учрашувда «Динамо» 2:1 ҳисоби билан ғалаба қозонди.

* * *

Биринчи даврада жами 22 марта ўн бир метрлик жарима тўпи белгиланди. Улардан ўн тўққизтаси гол билан якунланди. Гажиев («Нефтчи») Лисенко («Черноморец»), Федотов (МАСК) бу имкониятдан фойдалана олмадилар.

Шу нарса қизиқки, энг кўп жарима тўпи СССР чемпиони—Москванинг «Спартак», Москва ва Минск шаҳарларининг динамочи коллективлари ва Москва торпедочилари дарвозаларига белгиланди. Ана шу командаларга уч мартадан жарима тўпи белгиланган бўлса, Москва динамочилари ва торпедочилари дарвозасига фақат икки марта гол киритилди.

Киевнинг «Динамо», «Зенит» ва «Заря» дарвозаларига икки мартадан, «Черноморец», МАСК, «Нефтчи» ва Кутаиси торпедочилари дарвозасига бир мартадан пенальти белгиланди.

* * *

«Зенит» командасининг ҳужумчиси Унанов ўн бир метрлик жарима тўпидан энг яхши фойдаланган футболчи бўлди. У Москва спартакчилари, Москва ва Киев динамочилари дарвозасига биттадан гол киритди.

Москвалик динамочи Козлов ҳам белгиланган уч пенальтининг ҳаммасини киритди. Бу тўплар пойтахт спартакчилари, «Заря» ва «Нефтчи» командалари дарвозаларига киритилди.

«Спартак» командасининг ўйинчиси Петров ҳамшаҳарлари—«Динамо» ва «Торпедо» командалари дарвозасига биттадан тўп киритди.

Кутаиси шаҳрининг «Торпедо» командаси ўйинчиси Херхадзе ҳам Киевнинг «Динамо» ва Москванинг «Торпедо» командалари дарвозасини икки марта тўғри нишонга олди.

* * *

Биринчи даврада киритилган 271 тўпнинг учтаси ўз дарвозасига киритилди. Бу тўпларнинг авторлари Краснов,—«Торпедо» (Москва), Бобоев—«Нефтчи» (Боку) ва Кочиев — «Спартак» (Оржоникидзе).

* * *

Мамлакатимизнинг ўтган йилги чемпионлари, Г. И. Федотов номидаги соврин эгалари бўлган Москва спартакчилари бу йил ҳам ана шу мусобақада пешқадамлик қилишмоқда. Шу кунга қадар улар рақиблар дарвозасига 27 тўп киритишди. Биринчи даврада Кутаисининг торпедочилари ва Ворошиловграднинг «Заря» футболчилари энг кам —саккиз тўп киритишди. «Пахтакор» ҳисобида эса 9 тўп бор.

* * *

Ҳали ҳам мамлакатимизнинг собиқ чемпионлари киевликлар ва ўтган йилги СССР чемпиони спартакчилар учрашувини томоша қилаётган ишқибозлар кўпчиликни ташкил этади. Мисол учун, Киевнинг «Динамо» командаси иштирок этган ўйинларни 658 минг киши, ўрта ҳисобда ҳар бир ўйинни 41 минг киши томоша қилган. «Спартак» ўйинларига 615,5 минг киши, ўрта ҳисобда бир ўйинга 38,5 минг томошабин келган.

* * *

«Шахтёр», Кутаисининг «Торпедо» ва Тошкентнинг «Пахтакор» командалари ўйинига томошабинлар энг кам келган. «Шахтёр» иштирок этган ҳар бир ўйинни ўрта ҳисобда 16,5 минг киши, торпедочиларни 20 минг киши ва «Пахтакор»нинг ҳар бир учрашувини 23 минг киши томоша қилган.

* * *

Биринчи даврадаги 16 учрашувда ростовлик армиячилар ўз дарвозаларидан энг кам гол ўтказиб юбордилар— 7 та. Москва армиячилари ва динамочилари ўз дарвозаларидан ўнтадан тўп ўтказиб юборишди.

Энг кўп тўп Оржоникидзе шаҳрининг «Спартак» командаси дарвозасига 26 та, «Пахтакор», «Шахтёр» ва «Зенит» дарвозасига—25 тадан киритилди.

* * *

Биринчи давра ўйинлари «А» класс командаларининг кўпчилиги учун тарихий воқеаларга сабаб бўлди, мана улардан айримлари:

СССР чемпиони, Москва спартакчилари шу вақтга қадар имкониятдаги беш юбилейдан учтасини нишонлашди. Жумладан, «Спартак» «А» классидаги 800-учрашувни ўтказди. Бу учрашув 15 март куни Кутаиси шаҳрида бўлиб ўтди. 800-учрашув 1:1 ҳисоби билан тугади.

20 майда Ленинград шаҳрида спартакчиларнинг маҳаллий «Зенит» командаси билан учрашувида Калинов «Спартак»нинг 1500-голини киритди.

8 июнда Москвада спартакчилар Минскнинг динамочилари билан ўйнаб 200-дуранг натижага эришдилар.

* * *

«Динамо» (Киев)... Киевликлар ўзларининг 800-учрашувларини чемпионатнинг биринчи туридаёқ Сочи шаҳрида Оржоникидзе шаҳрининг «Спартак» командаси билан ўтказдилар. Бу ўйин 1:0 ҳисоби билан украин футболчилари фойдасига ҳал бўлди. 22 июнда эса, Минск шаҳрида маҳаллий динамочиларнинг киевлик клубдошлари билан учрашувида минсклик Васильев «Динамо» (Киев) дарвозасига 1000-тўпни киритди. Динамочилар дарвозасига 1001-тўпни москвалик динамочи Козлов киритди. Клубдошларнинг 2 июль куни Москвада бўлиб ўтган ана шу учрашуви пойтахт спортчиларининг ғалабаси билан тугади.

* * *

Тбилиси динамочилари ҳам ўзларининг «А» классидаги 800-учрашувларини ўтказдилар. 12 апрель куни Ростов шаҳрида бўлиб ўтган бу ўйинда тбилисиликлар Ростов армиячиларидан 1:2 ҳисоби билан енгилдилар.

Динамочиларнинг биринчиликдаги 1400-тўпини 1970 йил 16 июнда Оржоникидзе шаҳрида маҳаллий «Спартак» командаси дарвозасига Г. Гавашели киритди. 1401-тўпни Г. Нодия 6 июль куни Тбилисида Марказий Армия Спорт Клуби дарвозасига киритди. Бу учрашувни динамочилар 1:0 ҳисоби билан ютишди.

«Динамо» Тбилиси дарвозасига 1000-тўпни «Шахтёр» (Донецк) командасининг ўйинчиси Пилипчук киритди.

1001-тўпни тбилисилик динамочилар дарвозасига ўйиннинг 90-минутида ленинградлик Унанов киритди. Ўйин 1:1 ҳисоби билан тугади.

* * *

Москва торпедочилари 16 июнда Кутаиси шаҳрида маҳаллий ҳамкасблари билан учрашувда ўзларининг 1300-тўпларини киритишди. Тўп муаллифи Ғуломҳайдаров. 1301-тўпни шу учрашувда Дегтярев киритди.

* * *

Донецкнинг «Шахтёр» командаси 13 июль куни Кутаисининг торпедочиларини енгиб, 200-ғалабани қўлга киритди.

900-тўпни «Шахтёр» дарвозасига 22 июнь куни Москвада Н. Осянин киритди. 901-тўпнинг муаллифи спартакчи Ҳусаинов бўлди.

* * *

Ростовлик армиячилар 23 майда Москвада «Торпедо» билан дуранг ўйнадилар. Бу улар тарихидаги 100-дуранг натижа.

* * *

Кутаиси торпедочилари дарвозасига 400-тўпни москвалик спартакчи Калинов ва 401-тўпни ростовлик Трембач киритдилар.

* * *

Москвалик спартакчи В. Петров жами 2 тўп, уларнинг иккаласини ҳам пенальтидан киритди. Бунинг қизиқ томони шундаки, ҳар икки гол ҳам ўйиннинг 53-минутида киритилган.

* * *

Ленинграднинг «Зенит» командаси 16 учрашувда 16 тўп киритди, улардан олтитаси Геннадий Унанов ҳисобида. Унанов бу олтита тўпнинг учтасини пенальтидан киритган...

Биринчи давранинг энг мерган ҳужумчиси москвалик динамочи Козлов 15 ўйинда 11 тўп киритди. Козлов каторасига уч учрашувда рақиб дарвозасига тўп киритмай қайтмаган.

(«Динамо») Тбилиси командасининг ҳужумчиси Гиви Нодия қаторасига тўрт ўйинда рақиблар дарвозасига биттадан тўп киритган.

«Шахтёр» (Донецк) футболчиси А. Коньков қаторасига уч турда гол киритмай майдондан қайтмаган.

Ҳужум барбод бўлди.

Н. Надеждин фотоси.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

● Ажойиботлар оламида

АРХЕОЛОГЛАРНИНГ ЯНА ОМАДИ КЕЛДИ

Археологларнинг сўнгги марта топган нарсалари Сирдарё водийсидаги қадимги Ўтрор воҳасининг ёшини яна бир неча аср «узайтирди». Бу йил Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг экспедицияси шу ерда дастлабки қазишмалар ўтказди. Сопол идиш асбоблар, меҳнат қуроллари ва моддий маданият бошқа буюмларининг қолдиқлари топилди. Янги «ўлжалар» мелодий ҳисобнинг бошларига тўғри келади.

Ўтрор воҳаси районида жами тахминан 50 та қадимги шаҳар ва манзилгоҳларнинг излари топилди. Олмаоталик олимларнинг маълумотларига кўра, булар неча ўн минглаб гектар территорияни ишғол қилган.

— Қозоқ халқининг аждодлари яратган Ўтрор воҳаси, —деди археология экспедициясининг раҳбари К. А. Акишев.—Ўрта Осиё ва Жанубий Қозоғистон территориясида катта маданий ва иқтисодий марказлардан бири бўлган. Воҳа Европани, Шарқий Туркистон билан боғловчи карвон йўлларида муҳим манзил бўлиб хизмат қилган.

Ўтрор воҳаси X-XIII асрлар ўртасида ғоятда гуллаб яшнайди. Иморатларга ўт қўйган, суғориш системаларини бузиб юборган босқинчи галалар ҳужумидан сўнг воҳадаги ҳаёт сўнган.

Олимлар бу ерда ўтказилувчи кенг кўламдаги қазишма ишлари қозоқ халқининг тарихини янги-янги саҳифалар билан тўлдиришга ёрдам беради деган фикрдалар.

В. ГАНЖА,

(ТАСС мухбири).

Олма-ота.

● Текинхўрлик, безорилик ва ичкиликбозликка шафқат йўқ!

СУД ЗАЛИДАН

АРОҚНИНГ КАСОФАТИ

Яқинда Тошкент шаҳар халқ судида жиноий ишлар бўйича коллегия раиси Холхўжа Сирожиддинов раҳбарлигида Г. П. Глетухиннинг жиноий иши кўриб чиқилди. Давлат конструкторлик бюросининг дурадгори Григорий 14 апрель куни уйида маст бўлиб, ҳеч қандай мақсадсиз кўчага чиқади. У нима қилишини билмай, опасининг уйига боради. Уйда фақат О. исмли қизи бор эди. У. Григорийнинг мастлигини кўриб, уйга киритмайди. Лекин Григорий қўнғироқни тўхтовсиз чалиб тураверади. Сўнг қиз уни уйга киритишга мажбур бўлади. Григорий уйга киргач, ҳали балоғатга етмаган қизга тегажоғлик қила бошлади... Қизнинг опаси З. П. Лопатинанинг келиб қолишигина Григорийнинг қабиҳ ниятини фош қилади.

Григорийнинг бу қилмиши бутун оиладагиларнинг юзини ерга қаратди. Суд процессида у ўз айбига иқрор бўлди.

Суд ҳайъати Глетухиннинг жиноий ишини Ўзбекистон ССР жиноят кодексининг 15—94-моддаси билан айблаб, уни саккиз йил озодликдан маҳрум этди.

С. САИДАЛИЕВ.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

АРОҚХЎР ВА БЕЗОРИ МУҲОКАМАДА

ПАСТ МАОШЛИ ИШГА ЎТКАЗИЛДИ

Газетамизнинг шу йил 8 июнь сонида «Шаҳримизга доғ тушираётганлар» рубрикаси остида майда безорилиги учун жазоланган кишилар рўйҳатида Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонти заводининг ишчиси Н. Ермошкин фамилияси ҳам келтирилган эди.

Редакциямизга завод кадрлар бўлимининг бошлиғи ўртоқ Рокач қуйидагиларни хабар қилди. Ўзининг номуносиб хулқ-атвори учун Н. Ермошкин паст маош олиб ишлайдиган ишга ўтказилди.

ИШДАН БЎШАТИЛДИ

«Ташсельмаш» заводининг ишчиси И. М. Темников ҳақида бу гал анчагина гаплар бўлди. Унинг номуносиб хулқ-атвори атрофлича муҳокама қилинди. И. Темников қилмишига яраша жазоланди. У ишдан бўшатилди.

Газетамизнинг шу йил 14 июль сонида «Шаҳримизга доғ тушираётганлар» рубрикаси остида медицина ҳушёрхонасига тушган кишилар рўйҳатида И. Темников фамилияси ҳам келтирилган эди.

ЖАМОАТЧИЛИК ТАНБЕҲИ

«Тошкент оқшоми» газетасининг шу йил 5 июнь сонида «Шаҳримизга доғ тушираётганлар» рубрикаси остида майда безорилик учун жазоланган кишилар рўйҳатида Октябрь революцияси номидаги завод ишчиси Н. Бобков фамилияси ҳам уқтирилган эди.

Редакцияга завод кадрлар бўлимидан келган жавоб хатида Н. Бобковнинг қилмиши ўртоқлик судида муҳокама этилганлиги ва унга жамоатчилик танбеҳи берилганлиги айтилади.

ҲАЙФСАН БЕРИЛДИ

Октябрь революцияси номидаги завод тепловоз цехининг слесари И. Хамцев ичкиликка ружу қиладиган бўлиб қолди. Шунингдек, у кайф қилиб олгач, майда безорилик, тегканга тегиб, тегмаганга кесак отадиган одат чиқарди. Газетамизнинг «Шаҳримизга доғ тушираётганлар» рубрикаси остида майда безорилиги учун жазоланган кишилар рўйҳатида унинг ҳам фамилияси келтирилган эди. Редакцияга завод кадрлар бўлимидан келган жавоб хатида айтилишича, жамоат тартибини бузгани учун И. Хамцевга ҳайфсан берилган.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 30/VII да **Менинг жаннатим** (қишки бинода), 31/VII да **Ажаб савдолар.**

КИНО

29 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Қизлар фитнаси — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», «СПУТНИК» (кечқурун).

Оқ бўрилар— «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кечқурун).

Сайҳа (2 серия)—НАВОИЙ номли (кечқурун).

Гул ва тош — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

30 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Қизлар фитнаси — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Оқ бўрилар— «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Сайҳа (2 серия) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун) «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12 ярим ва 3 да).

Гул ва тош—САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 9 ва 10.40 минутда бошланади)

Оқ бўрилар—«ФЕСТИВАЛЬ».

Қизлар фитнаси—«ХИВА».

Кашмирдаги севги—«РАКЕТА».

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА «ГАСТРОНОМ» КОНТОРАСИ

сотувчилар тайёрловчи мактаб-магазинга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқувчиларга 45 сўмдан 54 сўмгача стипендия тўланади.

Мактаб-магазинни тугатганлар «Гастроном» магазинларида сотувчи бўлиб ишлайдилар.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда институт ва техникумда ўқиш учун шароит мавжуд.

16-26 ёшли 8-10 синф ҳажмида маълумотли қизлар қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Хоразм кўчаси, 25 уй, кадрлар бўлими. Телефон №33-42-03.

ЧИЛОНЗОР РАЙПИЩЕТОРГИ

озиқ-овқат моллари сотувчилари тайёрлаш бўйича

«ШИРИН» МАКТАБ-МАГАЗИНИГА ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 6 ой.

16-24 ёшли 8-10 синф ҳажмида маълумотли ёшлар қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Фурқат кўчаси, Махсус проезди, 4 уй (14, 27, 51 автобуслар, 2, 6, 7, 12 троллейбусларнинг «Қоратош» бекати);

Мактаб-магазин адреси: Чилонзор массиви, В-23 квартал, Ғ. Ғулом кўчаси 11 уй (2, 11, 59 автобуслар, 9, 15 трамвайларнинг «Ширин» бекати).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

29, 30 ИЮЛДА

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИ ВА СОЛИСТЛАРИНИНГ

КАТТА КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР: Ўзбекистон ССР халқ артисти Кундуз МИРКАРИМОВА, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Камтар ОТАБОЕВ, VI жаҳон фестивалининг лауреати Анвар РУСТАМОВ;

СОЛИСТЛАР: Алижон ҲАСАНОВ, Сора ШУКУРОВА, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Шариф ҚУРБОНОВ, Назрулла ЁҚУБОВ, Дилфуза ЖАББОРОВА ва бошқалар.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» «ОТДЕЛСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ТЕХНОЛОГИК КОМПЛЕКТАЦИЯСИ ВА ТАЪМИНОТИ БОШҚАРМАСИ

Нормадан ортиқ бўлган ва неликвидли пардозлаш-қурилиш материалларини

СОТАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент-25, Парфюмерная кўчаси, 16 «а» уй. Телефон №55-06-84.

ЭКСПИРЕМЕНТАЛЬ МЕХАНИКА ЗАВОДИГА

слесарлар: ускуналар ремонти бўйича III, IV ва V разрядли, металл конструкцияларини йиғиш бўйича, электр ва газ пайвандчилар, йўнувчилар, фрезерчилар, юкчилар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи—ишбай-мукофотли.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, А. Қаҳҳор кўчаси, 47 уй (эски Заводская кўчаси) кадрлар бўлими.

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДАСИГА

дурадгор, моддий ва ҳисоблаш бўлимларида ишлаш учун катта бухгалтерлар, ишчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 10-уй кадрлар бўлими.

ЎРТА ОСИЁ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ТАБИИЙ ГАЗ ИНСТИТУТИГА

(Средазниигаз)

бухгалтерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент-115, Муқимий кўчаси, 98 уй, бош бухгалтер хонаси (9, 11 трамвайлар, 6, 9, 11, 13, троллейбуслар, 2, 3, 6, 23, 24, 26, 54 автобусларнинг «Пионерская кўчаси» бекати).

ТЕЛЕВИЗОР

29 ИЮЛЬ

ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси. **18.30** Телевизион янгиликлар (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.40 «Қувноқ пионер ёзи». **19.10** Ғижжак тароналари. **19.40** Телевизион янгиликлар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.55 Кўрсатувлар программаси. **20.00** Янгиликлар. **20.10** Телевизион музикали спектакль. **21.00** Янгиликлар. **21.05** Ўқувчилар учун. Болаларни музика ихлосманди қилиб тарбиялаш IX Халқаро жамияти конференциясидан. **21.30** Ишчи синфи ҳақида ҳикоялар. «Тоғликлар». **22.00** Халқ қўшиқлари. **22.35** «Гаровга тикилган ҳаёт». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 13-серияси. **23.30** «Вақт» информацион программаси. **24.00** Концерт. **00.10** «Достигаев ва бошқалар». Фильм-спектакль. **01.45** Москва кўрсатувларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.30 Эстрада концерти. **19.05** «Авлоддан-авлодга». Илмий-оммабоп фильм. **19.20** Спорт эшиттириши.

Ўзбек тилида: 20.00 «Муздаги жасорат». Ҳужжатли фильм. **21.10** Халқ талантлари концерти. **21.50** «Бир ёш ҳаётидан тўрт саҳифа». Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 20.00 «Иван Грозний». Бадиий фильмнинг 1-серияси. **21.50** «Беляев, Рожков ва Минаевлар чалади». Фильм-концерт. **22.10** А. С. Пушкин. «Қишлоқи ойимқиз». Телеспектакль.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг кинолаштириш бошқармаси ва шаҳар кинотеатрлари дирекцияси Навоий номли кинотеатрнинг директори А. Ғ. Ғиёсовга жияни

Умретзин МИЗАМОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет. 29 ИЮЛЬ, 1970 й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22 партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари, 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими —33-28-95 эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР 3065. Р—00862.